

ΗΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘ. ΔΗΜΟΣ ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ - ΑΘΗΝΑΙ - ΟΔ. ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 18 - ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1904 - ΟΙΚ. ΔΙΕΥΘ. ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

«Μητρός τε
καί πατρός
καί τῶν ἄλ-
λων προγό-
νων, ἀπάν-
των τιμιώτε-
ρον καί σε-
μνότερον
καί ἀγιώτε-
ρον ἔστιν ἡ
Πατρίς.»

ΠΛΑΤΩΝ

BYZANTINA ΜΝΗΜΕΙΑ. - Τὸ γραφικὸ μοναστήρι τῆς Καισαριανῆς. (Βλ. Σελ. 16).

Εξωτερικόν, εσωτερικόν, βασιλευχία, δημοκρατία

ΕΚΤΟΣ από τον παραγώγ της Ιαπωνίας, δύο άλλα σπουδαία οικονομικά γεγονότα ήλθαν να απασχολήσουν τους διπλωματικούς και πολιτικούς κύκλους κατά το διαφερόντα δεκαπενθήμερον: "Όσα δικαιολογήσαν εις το δίκαιοκοινωνικό Συνέδριον της Νόρμπεργκ και η ακλόνητη, αδιάσειστη, κατεύθυνσις της Αγγλικής κυβερνήσεως να πραγματοποιήση με κάθε τρόπο την συνδιακέρη των κρατών του Λοκάρνο.

Εν τω μεταξύ συνέληξε και το Συμβούλιον της Κοινωνίας των Εθνών, γὰρ να εγκρίνησιν τὴν νέα περίοδον των εργασιῶν τῆς.

Ἀμέσως ὅμως ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ζήτημα τῆς ἐνεργουδ συμμετοχῆς τῆς Γαλλίας. Ἐίχε μεταβῆ γι' αὐτὸ εἰς τὴν Ρώμην ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν κ. Ἀρνού.

Ἡδὲν ὅμως νὰ μεταβῶν τῶν εργασιῶν τῆς καὶ Ἀβρυσσῶν ἀντιπρόσωποι. Ἐρρίσαν μάλιστα εἰς τὴν Γενεῦν καὶ παρεκλήθησαν κατὰ τὴν δευτέρῃ συνεδρίασι τῆς 21 ἰαννουαρίου.

Παρίσταντο Ἀντιπρόσωποι - Ὑπουργοὶ Ἐξωτερικῶν - εἰκοσι κρατῶν. Τὰ καθήκοντα ὅμως τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Γαλλίας παρέμειναν κερά.

Ἡ συνεδρία ἤρχισε ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ρίβας Βικονά, Ἀντιπροσώπου τῆς Χιλῆς, ἀμέσως δὲ μετὰ τὸν τυπικὸν ἐναρκτήριον λόγον του, κατὰ τὸν ὅποιον ἐτόνισεν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς χώρας του ὑπὲρ τῆς Παγκοσμίου Εἰρήνης καὶ τὴν σοβαρότητα τῆς διεθνούς καταστάσεως, ποὺ ὑποδύλον ὁ παγκόσμιος ἐξοπλισμὸς, καθιερῶσθαι ἢ ἐπιτροπῆ, ποὺ θὰ ἐξήλεγε τὸ κῆρος τῶν διαπιστευτηρίων - εἰστηρίων διὰ τὴν ἀκρίβειαν - τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων κρατῶν, ἐκ τῶν κ. κ.

Ἦντε τῆς Ἀγγλίας, Ντελμυρὸς τῆς Γαλλίας, Τζόνταν τῆς Νέας Ζηλανδίας, Λίμπονγκ τῆς Ὀλλανδίας, Λιβίνωφ τῶν Σοβιέτ, Πολίτη τῆς Ἑλλάδος, Ρουδὴ Ἀράς τῆς Τουρκίας καὶ Οὐρσοῦ τῆς Τσεχοσλοβακίας.

Ἀλλ' ἔφαρτα ὁ κ. Πολίτης ἐκ μέρους τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς ἀνακοινῶν, ὅτι ἐκ τῶν πενήντα δύο κρατῶν, ποὺ ἀντιπροσωπεύονται εἰς τὴν Κοινωνίαν, τὰ διαπιστευτήρια ἐπὶ ἀντιπροσώπων ἔχουν ἀνάγκη συμπληρώσεως, ἐπομένως δὲ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Ἀβρυσσῶν ἀντιπροσώπους, μετρεῖ ὅσον ἢ ἐπιτροπῆ τοῦ ἐλέγχου τῶν διαπιστευτηρίων συντάξῃ τὴν ἐκθεσὶν τῆς, ἀφοῦ ἐγκριθῶσι ὅσα δὲν ἀμφισβητοῦνται, ἀναβληθῆ καὶ ἀποφασισθῶσι.

Καὶ ἀνέβη μὲν ἡ συνέλευσις τὴν ἀπόφασιν τῆς γὰρ τοὺς Ἀβρυσσῶν, ἐξέλεξε δὲ πρόεδρόν τὴν Λόντρα Σκαβέρτου Λάμα διὰ φέρουσαν 44 ἐπὶ 43 παρόντων.

Τὴ ἔβη ὅμως κατόπιν; Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος οἱ Ἱταλοὶ ἀντιπρόσωποι, ἔτοιμοι γὰρ νὰ πάνε εἰς τὴν Γενεῦν, δὲν ἐνόησαν νὰ τὸ κινήσωσαν ἀπὸ τὴν Ρώμην, περριμένοντας τὴν ἀπόφασιν τῆς Κοινωνίας γὰρ τοὺς Ἀβρυσσῶν.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ Νεγκὸς Χαϊλέ Σελασιε εἰσήγαγε τὸν ἀποφασιστὴν, ποὺ ἐνάυλωσε ἐπιτήδες, ἀπὸ τὴν Λόντρα καὶ φθάσει εἰς τὴν Γενεῦν. Ἡ Αἰθιοπικὴ πρεσβεία τῆς Λόντρας ἀνέπειτα νὰ ἐξηγήσῃ γιὰ τὴν ἔβη ὁ ἄνθρωπος ἐπιπενομένου.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἀνάγκης - περιορισθῆ νὰ δηλώσῃ. Στὴ Γενεῦν οἱ ἐπίσημοι δὲν ἐπατάζοντο, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Νεγκὸς θὰ μετέβαλλε τὰς διαθέσεις τῶν ἄλλων ἀντιπροσώπων ὡς πρὸς τὴν εἰσοδογίαν τῶν Ἀβρυσσῶν.

Ἀλλὰ ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν Σοβιέτ Λιβίνωφ ἀπερίφραστα ἐδήλωσε, ὅτι δὲν θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν φηροφορία κατὰ τὴν συνεδρία τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐλέγχου τῶν διαπιστευτηρίων.

Καὶ ἄλλων κρατῶν δὲ οἱ ἀντιπρόσωποι ἐδίσταζαν ἢ ἀνηθοῦν τὴν συμμετοχὴν τῶν Ἀβρυσσῶν.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐνακρίνεται οἱ Ὑπουργοὶ τῶν ἐξωτερικῶν Λατίας, Φινλανδίας, Σουηδίας καὶ Νορβηγίας ἐκτάκτως καὶ καταλήγουν εἰς τὴν ἀπόφασιν, μολοντὶ ἀναγνωρίζουν τὴν σπουδαιότητα τῆς συνεργασίας τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, ὅπως ἐμὴ ἀποκλεισθῆ ὡς χώρα δίκαιως ἢ μερικῶς καταληφθεῖσα, ἢ Ἀβρυσσῶν, γὰρ νὰ μὴ γίνῃ αὐτὸ κακὸν προηγούμενον.

Συναγίζονται σὸ Παρίσι καὶ ὁ Γάλλος πρῶτονυγγὸς κ. Μπλουὴν μὲ τὸν Ἀγγλὸ Ὑπουργὸ τῶν ἐξωτερικῶν κ. Ἦντεν, ἀσφαλῶς γι' αὐτὸν τὸν λόγο, ποὺ ὅλες τῆς ἀνακοινώσεως πρὸς τὸν Τέπο, ὅτι ἴδμεν συζήτησαν ἐπὶ τῆς γενικῆς καταστάσεως.

Ὁ δὲ Νεγκὸς; Ἀπειλοῦσε νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν Συνεδρίασι τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, γὰρ νὰ διαμαρτυρηθῆ ἐντόνως καὶ ἀπενοσημένως. Καὶ ὁ ἐν Λονδίνο ἀρχηγὸς τῆς Αἰθιοπικῆς ἀντιπροσωπείας κ. Μάρτιν ἀπειλοῦσε, ὅτι θὰ καταφύγῃ σὸ Διεθνὲς Δικαστήριον τῆς Χάγης.

Ἀλλ' ἀνεγέρθη ζήτημα γὰρ τὴν παραμονὴν τοῦ Χαϊλέ Σελασιε εἰς τὴν Γενεῦν. Δὲν εἶναι μέλος τῆς Ἀβρυσσῶν ἀντιπροσωπείας. Στὴ μίση πάλι ὁ... τύπος.

Στὸ τέλος ἀποφασίζεται νὰ παραπεμφθῆ τὸ ζήτημα σὸ Δικαστήριον τῆς Χάγης. Σ' αὐτὸ τὸ ἀνάμεταξὺ ὅμως ἡ διπλωματικὴ κοινότητα δοιλεῖ δραστηριώτατα. Ὁ Λιβίνωφ, τῶν Σοβιέτ ὁ ἀντιπρόσωπος, θολώνει τὰ νερά σὰ παρασκήνια. Θέλει σώνει καὶ κατὰ νὰ μεταώσῃ τὴν προσώπειαν τῆς Ἀγγλίας γὰρ τὸ συνέδριον τοῦ Λοκάρνο. Τοῦ χρειάζεται γι' αὐτὸ μὴ διπλωματικὴ ἀναμνηστικὴ. Σαφινὰ λοιπὸν: Ἐπειδὴ θὰ βραδύνῃ ἢ διατηρήσῃ τῆς Χάγης, ἄς γίνον οἱ Ἀβρυσσῶν ἀντιπρόσωποι δεκτοί.

Γίνεται λοιπὸν φηροφορία καὶ οἱ Ἀβρυσσῶν κερδίζουν τὴν παρτίδα μὲ πρῶτος 34 κατὰ 4.

Σύννεφα μαύρα βλέπουν πάλι σὸν οὐρανὸν οἱ πολιτικοὶ κύκλοι. Μὴ φοβᾶσθε ὅμως.

Ο ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ

Μὴ συνδεθῆς ποτὲ μὲ ἄνθρωπο φθονερό, μὲ ἄνθρωπο ποὺ δὲν ὀστικμᾷ, μὲ ἀμαθῆ, μὲ ταχυκούνῃ, μὲ ψευστῇ, μὲ χυδαίῳ καὶ μὲ συκοφαντῇ.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ μὲς ζήλευτῆς ἡσυχία καὶ τάξεως, μέριμνα γὰρ τοὺς ἐργάτες, ἐκαθαρώσεις τῶν ψευδοσυνταξιοῦχων, ποὺ τὰ διάφορα κομματικὰ καθεστῶτα εἶχαν κατὰ καιροὺς ἐννοήσει, εἰς βαθμὸν ποὺ νὰ ἐπεφορτωθῶν τὰ κρατικὰ ἔξοδα, περικολῆ καὶ περὶ τῆς καὶ πολιτείας δαπάνης, ἰσοκλίσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐφῆρσις τῆς ἀμοδιότητος μὲ οὐσιαστικὰ δικαιώματα τῶν Νομαρχῶν, ὡς ἀντιπροσώπων τοῦ Κράτους καὶ ὄχι ὡς ἀντιπροσώπων τῶν προσωπικῶν κυβερνήσεων, εἰδικὸν ταμεῖον διὰ τὴν ἀντήρησιν καὶ βελτίωσιν τῶν ἔργων τῆς Μακεδονίας, διὰ τὴν ἀξιοποιήσιν, τῶν ἐκτάσεων ποὺ ἀποταρραχθήσαν, καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῆς παραγωγικῆς ἐκμεταλλεύσεως τους, καθιέρωσις τῆς πολυθεσίας, λαϊκὰ νοσοτία, Κοινωνικὴ Πρόνοια καὶ Δημοσία Ὑγιεινὴ, ἀνακούφισις τῶν λαϊκῶν τάξεων ἀπὸ τοὺς ἐπιπέσους φόρους, νομοθετήματα γὰρ ὅλες τῆς τάξεως καὶ γὰρ ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα, ἰδού ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔργου τῆς κυβερνήσεως τοῦ κ. Μεταξά μέσα σ' ἐνάμιον μῆνα.

Τὸ ζήτημα τῶν συντάξεων δὲν εἶναι τυχαῖο. Κάθε κόμμα, ποὺ ἀνελάμβανε τὴν διακυβέρνησιν τῶν κοινῶν ἐνήφιζε νόμους μὲ προσωπικὰ καὶ χαρακτηριστὰ διατάξεις, ποὺ ἐννοοῦσαν τοὺς «ἡμετέρους». Ὑπερβαίοντες σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, καταχρηστικὰ καὶ ἀίσχη ἀκρίβη. Κατὰ τὰ τελευταία μάλιστα εἶτα τὰ Κρατικὰ ἔξοδα εἶχαν παραβραυνθῆ χάριν τῶν «ἡμετέρων», τῶν ἐκτάτους ἰσχυρῶν μερίδων, εἰς βίαιος, ἐνοσταί, καὶ πρὸς κατάφωρον ἀδικίαν τάξεων ὀλοκλήρων, ἢ ὅπως ἐμμοκροτοῦσαν.

Εἰς 40-50 χιλιάδες ἀνίστανται οἱ συνταξιοῦχοι. Ἀπὸ αὐτοὺς ἐπέλεγον ὅτι 6 χιλ. τοὺλάχιστον ἀπομύζον τὸν Δημοσίον μὲ χαρακτηριστικὸν νόμον κλπ.

Ἀνθρωποὶ ὑπέστατοι καὶ μὴ συμπληρώσαντες τὰ συντάξιμα ἔτη, ἀπεμακρύνθησαν τῆς ἐπιτηρείας, ὡς δὲν ἔχον παθόντες, ἐπὶ τὴν ἀντάξιν καὶ ἀνέλαβαν πάλι δημοσίου βηροφείας ὡς ἐκτακτοὶ ἢ καὶ ἰδιωτικοί.

Ἄλλων ἐπέλεγον τὰ ἔτη τῆς ἐπιτηρείας τους, κατὰ τέτοιον τρόπον ποὺ καθήρησε τὰ συντάξιμα ἔτη τους νὰ εἶναι περισσότερα ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς ἡλικίας τους.

Ἄπὸ ἀνεκρίτων οἱ Ἀντιπρόεδροι τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Κων. Ζαβιτοάνος.

Χωρὶς λοιπὸν νὰ ἀδικηθῶν οἱ δικαιούμενοι συντάξεως, θὰ ἀπαλλαγῆ ὁ κρατικὸς προϋπολογισμὸς ἀπὸ τὰ παύσατα τοὺς ψευδοσυνταξιοῦχων.

Ἀπὸ οἱ πολυθετοῦν καὶ οἱ ἀργόμοθοι, ποὺ ἀπομύζον τὸ κράμα τοῦ προϋπολογισμοῦ, τί σὰς λένε; Χεῖρ λοιπὸν καὶ σ' αὐτούς!

Σπουδαῖστα δὲ τὸ μέτρον τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἔθρου τῶν Νομαρχῶν. Ἐίχε καταρτίσει ὁ Νομάρχης νευδοπαστο τῆς «κυβερνήσεως τῶν προσώπων». Καμμὴ δικαιοδοσία δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ καλοεξετάσῃ κανεὶς, οὔτε καὶ κανένα καθήκον. Ἐνα ἐκτελεστικὸ ἀπλοδοταία ὄργανο, ἔνας - ἕπιπλέον βέβαια καὶ ἐξαμείσεις - ἀργόμοθος γραφειοκράτης, ποὺ διωρίζετο, μὲ ὅπως ὠρῆετο μὴ κυβερνήσει καὶ μὲ μίλις ἐπεφετὴ... παρητεῖτο κ' αὐτὸς...

Πρόσωπο ἐμπιστοσύνης, βλέπετε. Τὴ ἔκανε κατὰ τὴν διάρκεια τῆς νομαρχίας του; Ἐμενε διωκτὸς σὸ γραφεῖο του, μὴν ἔξερντας κἂν τῆς ἀνάγκης τοῦ νομοῦ του, παρὰ ἀπὸ τῆς λεροφαιμίας τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἐδινε δὲ καὶ τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι, νομομηχανικὸς, νομογεωπόνος, νομιατρος, νομοκτηνίατρος. Γραφειοκράτες ὅλοι τους πέρα - πέρα.

Τὴ ἔκανε ὁ Νομάρχης; Καλὰ εὐχαριστῶ. Ἐλαίωσεν τὸν... μισθὸν τοῦ Ἀλλὰ μὴπως εἶχε κανένα δικαίωμα εἰς τὸν ἄλλον ἄρχον; Ἀποκρίτως κανένα. Οὔτε τὸν ἐνομοτάχην δὲν εἶχε καὶ, ἂν τὸ σύνθημα τῆς γραφειοκρατίας. Ἐδουκῆετο ἢ κτηροτροφία ἀπὸ ἐπιπέσους, ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ ἐπιπέσους καὶ ἐλώδεις, ἢ παραγωγὴ ἀπὸ πλημμύρας καὶ τότε ἐπινοῦντο νομαρχίαι,

ΜΝΗΜΕΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΟ ΕΡΕΧΘΕΙΟ

Κάποτε η Αθήνα, η θεά της Σοφίας, που βγήκε από το μήτωρα του πατέρα των αρχαίων Θεών Διός, πάντοτε και πάλλουσα το δόρο της—γι' αυτό την ανόμισαν Παλλάδα οι αρχαίοι—εξέκινε από την Ακρόπολη, για να πάει να μαζέψει έλικα, που της χρειαζόνταν για την άγρωμα της πόλεως της.

Πριν φύγει ενεπιστάθη στην κόρη του Κίρκου, Άγλαυρο, Έρση και Πάνδρσο να της φυλάξουν το "ισρό", της και πρό πάντων να μην ανοίξουν την "κίστην", ένα κασσόνι.

Έφυγε η Αθήνα. Μά η γυναίκα περιέργεια υπερίσχυε. Η Άγλαυρος γέμει ν' ανοίξουν το κασσόνι και να ιδούν τί είχε μέσα. Η Πάνδρσος και η Έρση όμως αντίπαλθηκαν. Ένοσσαν να σβασθούν τη διαταγή της θεάς, που την άγαποσαν, σαν έτερες της.

Ποδ κάκου όμως. Η Άγλαυρος ανοίγει το κασσόνι και κατάπληκτες βρίσκουν μέσα ένα βρέφος, τον Έρεχθόνο, μ' ένα τρομερό ριπί.

Τό αντέρα η Αθήνα κρυφά από τους άλλους Θεούς. Οι Αρχαίοι, που όλες της κτεριπαινές των—άνομαρχτων άλλως τε—θεών τους έζηγούσαν με μύθος, είχαν και γι' αυτό έναν θρύλο.

Η Αθήνα έζηγυσε από τον κοιτώ τον Ήραϊστο να της κάνει έπλα. Αιτός λοιπόν, επειδή ο Ζεύς του είχε υποσχεθεί να του την δώσει γυναίκα, της επιστήν. Η θεά τον απέκρουσε, άλλ' έπαινε την είχε γμείσει σάλια. Έσκουπίσθηκε λοιπόν η Αθήνα με λίγο μαλλί—έριον προβάτου—και τό πίταζε στη γη, την γδύνα.

Από τή γη τότε γεννήθηκε ένα παιδάκι, ο Έρεχθόνοσ. Η Αθήνα τό πήρε και τό μεγάλωνε κρυφά. Η Πάνδρσος τρέχει κατόπι πρὸς τό τείχος της Ακροπόλεως και κρημίζεται. Γι' αυτό κάτω από την Ακρόπολη, από την Πλατεία Μητροπόλεως, άρχίζει η δόξ Πανδρσος.

Η Έρση μεταμορφώνεται σε πουλί και πετάει, να συναντήσει τη θεά. Η Αθήνα έγρυψε μ' έναν όγκολίθο στην άγκαλιά, για την άγρωμα της πόλεως της.

Μόλις άκουσε λοιπόν τί της είχε πει η Έρση, της πέφτει από την άγκαλιά ο όγκολίθος, λόφος όλοκληρος. Ο Λαοβήτος.

Άλλη παράδοσις λέει, ότι ο Λαοκρήτος ήτον μία πέτρα μεγάλη, από κείνες που έσπενδόνεζε η Αθήνα κατά το βασιλείος της θαλάσσης Ποσειδώνος, όταν άρχισαν οι δύο θεοί τον πετροπόλεμο μεταξύ τους για την όνομασία και κυριότητα της Αθήνας μας, που έως τότε έλεγετο Κεκροπία.

Ο άειμνητος "Διδάκναλος των Γενών, Τάκ. Χ. Δραγάτος είχε περιγράψει σ' ένα τείχος της πρώτης περιόδου της "Εικονογραφημάτων", έκεινον τον πετροπόλεμον των δύο Θεών.

Η Αθήνα και ο Ποσειδών πράγματι είχαν φθάσει σε μεγάλην φιλονεικία, που κατέληξε στο τέλος μονομαχία. Έως όταν παρενέβη ο Ζεύς με τους άλλους θεούς σαν Άρειος Πάγος.

Κατά τή μυθολογική παράδοσι, έκεί που είναι σήμερα τό Έρεχθειον ή ο Ναός του Έρεχθίως είχαν κάνει τή διατιγρία τους οι θεοί—Δικασταί.

Έκάλεισαν λοιπόν τους δαδίκους να αναπόξουν της άξιώσε τους. Ο Ποσειδών, θυμημένος, κοπά την τριαντά του κατά γης και από τή ρομφή, που άνοιξε, άνέβησε άλωμα νερό θαλάσσιο. Κεπά κι η Αθήνα τό δόρο της και ξεροτρώνει από τό έδαφος μιά έληά όλόδροση.

Οι θεοί—Δικασταί, δίν έρωμα για ποιός λόγους, επεδίκασαν και κατεκόρωσαν την πόλι στην Αθήνα και γι' αυτό από τότε όνομάσθηκε Αθήνα.

Έκει σ' έκεινη τή θεία έκταση οι αρχαίοι πρὸ της επίδρομης των Περσών τό ισρό της Αθήνας, έστησαν διέ και μέσα τό ξάνο της θεάς, "δέπιπις", από έλικα έλικας και τό ισρό του Ποσειδώνος, άλλα τα δύο ισρά αποτίθεν ένα ναόν πρώτης λατρείας του θείου, της Αθήνας και του Ποσειδώνος, των δύο μεγάλων αιδών θεοτήτων, την ισρή έληά και την άλωμα πηγή. Σώζονται άκόμη σήμερα και τα δύο. Μία και έκρουε η Αθήνα τον Έρεχθόνο βρέφος.

Μαζύ με τους δύο έκείνους θεούς, που έσυνδύλιζαν, ή μία την αρχαιοτάτη Κεκροπία με τους έκείνους της και ο άλλος την Έλευσίνια και τον Μαραθώνα με τή θαλάσσια μυστά τους διάπλατη, οι Αρχαίοι "Έλληνες" ισχύισαν και συνέθεσαν και άλλες θεότητες, όπως ο Έρεχθίως, πανάρχαιος Αθηναίος ήρωας, κατά την παράδοσι: κι επροσωποποίησαν του θεού των δδάτων, σαν ένα πρόσωπο με τον Ποσειδώνα.

Αργότερα ξεχώρισαν τον Ποσειδώνα οι αρχαίοι από τον Έρεχθία

και τον έπίστεσαν ως πανάρχαιο βασιλιά και ήρωα, ο οποίος καθιέρωσε τή λατρεία του Ποσειδώνος.

Η παράδοσις λέει, ότι κάποτε, που είχε σηματοωθεί μεγάλη αιματοδία έδώ στην Αθήνα, ο Έρεχθίως έσωσε τους Αθηναίους. Τότε έκουδύησε άφθονο σάρι.

Τότε λοιπόν τον έκαν βασιλιά. Αιτός καθιέρωσε και τό Έλευσίνια Μυστήρια. Έλαβε διέ μέρος σε πολλές έκστρατείες. Έπί της βασιλείας του οι κάτοικοι του άστεος της Παλλάδος όνομάσθηκαν Αθηναίοι. Πριν έλιγντο Κεκροπίδα.

Ο Έρεχθίως εκανόνισε και τό της περιφέρειου παμπής των Παναθηναίων. Έπί των ήμερών του—κατά τή μυθολογία—έγινε ή μονομαχία του Ποσειδώνος και της Αθήνας, εις την όποιαν, λέγουν, έλαβαν μέρος οι οι Έλευσίνιοι. Γι' αυτό ήλθε τότε κατά του Έρεχθίως με στρατό ο βασιλεύς της Θράκης Εμίολπος.

Ο Αθηναίος βασιλιάς έπήγε να ρωτήσει τον Απόλλωνα στους Δελφούς και, όπως τό ειπε ο χρησμός, για να νικήση έκάτωσε την κόρη του τή Μερόπη πρὸ της μάχης.

Ένίκησε ο Έρεχθίως, οι Έλευσίνιοι επεπάλησαν στους Αθηναίους, ο λαός τον άνέκηρυξε ήρωα επώνυμον, του έστησε ανδριάντες, έργα του Μύρωνος στην Άγορά και στους Δελφούς, του Φειδία, από τή δικαίη της πολέμικης λείας του Μαραθώνος. Άλλά έμεινε χωρίς κόρες.

Όλες, και η Κρίσσα και η Φρειδίθη και η Πρόκρης και η Προτογένεια και η Πανδώρα και η Χθονία, όταν είδαν την άδειά τους τή Μερόπη σπαρμένη, ηρσκούνησαν. Είχαν δώσει άμοιβαίως λόγο.

Άλλά τό σημερινό Έρεχθειο δίν είναι αυτό ο "καίσιος της Αθήνας ναός", ο και άλλος "Αργαίος ναός ο Πολιάδος". Αιτόν τον κατέστρεψαν οι Πέρσαι, όταν έκασαν την Ακρόπολη. Ούτε ίχνος του δίν σώζεται του παλαιού Έρεχθειου.

Όταν όμως οι βάρβαροι επδρομείς αναγκάθηκαν να άποσυρθούν στη χώρα τους και όρμητικά επήδησε πρὸς τον πολιτισμό η Αθήνα, ο Περικλής ήθέλησε να την κάνει πρωτεύουσα όλης της Ελλάδος.

Τότε λοιπόν άπεφάσισε να κάνει την Ακρόπολη μοναδικό μνημείο τέχνης, τό 450 περίπου, με τους αρχιτέκτονες και καλλιτέχνας, που είχε γύρω του. Εις τό σγιδιά του είχε και την άνίγερσι του Έρεχθίτου στο ίδιο έκεινο μέρος. Άλλά άρχισε ο Πελοποννησιακός πόλεμος, πύθαν ο Περικλής κι έτσι τό Έρεχθειο άρχισε να κτίζεται πρὸς τή μέση του πόλεμου έκείνου, ήτον δ' έτοςμο κατά τό 407 π. Χ.

Τό τελευταίο αυτό κτίσμα της Ακροπόλεως είναι τό λαμπρότερο και κομψότερο. Ο Παυσανίας τό ειπε τό Έρεχθειο και τό περιγράφει μ' όλη τή μεγαλοπρεπεία του. Περιπλοκο κτίσμα. Είχε δύο σγκούς και τρεις στοίς. Ο ένας ήτον πρὸς ανατολάς της Αθήνας και ο άλλος πρὸς δυσμάς του Ποσειδώνος—Έρεχθίως.

Έμπρός στο ξάνο της Αθήνας έκαιε νύκτα μέρα, κυριολεκτικώς άδούπητος όλόκληρος λόγους, που όσοτηρίζαν τον θρησκ. γεμάτον από λεπτορηγίατα γλυπτικής.

Κατά τους χριστιανικούς χρόνους—περίπου τον έκτο αιώνα—τό Έρεχθειο τό έκαναν Βυζαντινή έκκλησία. Τότε σγκούς της Αθήνας και τό Ποσειδώνος τά έκμαν έσωτερικό έκκλησίας.

Έπί της κυριαρχίας των Καταλωνών—τον έκτακο τέταρτο αιώνα—τό Έρεχθειο έγινε παλάτι του Δουκά των Αθηνών, και επί τουρκικαίς γυναικωνικής του προοράργου της Ακροπόλεως.

Κατά τας άρχάς του έκάτου ενάτου αιώνας—1801 με 1803—ήλθε και ο Δόρ Έλγιν κι έγύμνωσε την Ακρόπολη. Τότε πήρε και τή μία Καροά-

τιδα. Πήρε Ήταλοβι άρχιτέκτονες, ζωγράφους και τεχνίτες έκμαχίον με τον περίφημο τότε Ήταλό ζωγράφο Λουίζιερ έφερε μαζύ του, για να βγάλουν τό άνέκνημα από τή μετόπη του Παρθενώνος.

Ο Τούρκος προοράργος, που κατέλιπες την τριποδικά του, έβλεπε αότην την προσοία, έκάντη, όταν ειπε, ότι κάποιος μάγιστρος ήτοι Φρόβιλα, πατάσθηκε θρόνος και άνιγόντας τό χίρια του διάπλατα έφώναξε στον Λουζιέρ:

—Μά επί τίλους! Δέν θά τελειώη η καταστροφή!

Ές τόσο την πήρε τή μία Καροάτιδα ο Έλγιν στη Λούτρα και ή άλλος πήρε αδελφές της, λέει ή παράδοσις, κάθε βράδυ πηγαινόν τον στογθαίο του ισρό μνημείου, νομίζοντας ότι από και κρημίστηκε, και την κλαίει.

ΜΝΗΜΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Στοιδία της ώραιας έκείνης εποχής του Δεσποτάτου του Μυστρά ώρθόδοξο κάτω από τό κάστρο και πάνω από την "Περιβόλιτο", ή περικομική "Παντάνασσα" μοναστήρι.

Μερικοί χρονογράφοι την όνομάζουν "Μονή του Λαοδάκου... Ο αρχιτεκτονικός της τύπος παρουσιάζει την άνθησι της Βυζαντινής Τέχνης. Κράμα Βασιλικής και Σταυροειδούς. Τροβίλλοι στο κέντρον τεσσάρων σταυροειδών κομάρων, τέσσερις άλλοι μικρότεροι τροβίλλοι στής γωνίες, άλλος έκτος στο νόρθηκα γυναικωνίτη, βεράντες άνωρρες κι ένα κομνηναρό σαν πύργος μιν τρία πατώματα.

Και η ζωγραφική της είναι ή τελευταία λέξις της εξέλιξεως της Βυζαντινής Τέχνης. Στόν νόρθηκα ο άρχων του Βυζαντίου Μανουήλ Κομνηνός Λάσκαρης εις φυσικών σχεδόν μέγεθος, τοιχογραφία του 1445. Στής κίμαρες ή Έννεατης και ο Εθαγγελισμός, ή Βασιρόρος και ή Ύπαπαντή, καλά διατηρημένες με ώραία συνθέσι. Έπειτα οι 24 οικιοί της Θεοτόκου, ή άνάστασις του Λαζάρου και μορφές προσηγών.

Πρώτος ο άειμνητος Κ. Ζησιού άνεκίνησε τό ζήτημα της άναστηλώσεως των μνημείων του Μυστρά με άρθρα του σ' έκτακτά και περιοδικά και με άναφορές του. Έπειτα η αδελφή Γκαρράκου, Ευσέβια και Παΐσια, επούλησαν ότι είχαν και δίν είχαν, κατέβηκαν στο Μυστρά, επκατεστάθησαν σ' ένα κτίσμα, τό άνεκαίνισαν, έκάρησαν μοναχίς και άνεβίωσαν τή Μονή του Λαοδάκου κοντά στην Παντάνασσα.

Τότε, πάντοτε με δικά τους έξοδα, επκατέβησαν και την ώραία έκκλησία στον ίδιο ρυθμό.

Σεγελείται ο επισκόπιτης και νομίζει, ότι είναι σύγχρονη μας ή έκκλησία αότη, Μισερνιστάσι στη θεά της και περιμένει ν' άκούση βυζαντινές ψαλμοδίες και να ιδή τον λιδωνιτό να βγαίνει σόνερο.

Μία σ' έκεινο τό Μοναστήρι κατά τον Βυζαντινό χρονογράφο Γ. Φραντζή έχει ταφή ή ώραία Κλεόπα Μαλατίστα, σύζυγος του Δεσποτή του Μωρίως Θεοδώρου Α'.

Έπίσης έκεί δεξιά, καθώς μπαινει κανείς από τό πλάγι, είναι ένας τάφος και μέσα βλέπει τά όστά της Δεσποτινας Θεοδώρας του κατόπι αυτοκράτορος—τελευταίου—Κωνσταντίου Παλαιολόγου.

Ο τραγικός έκείνος αυτοκράτορας, πολέμωντας με τους Φράγκους κάτω και στο Χλεμιστόσαρι, έκαιε τους γάμους του στο στρατόπεδο και καλά—καλά ούτε την ειδή της Δεσποτινας.

Η φωτογραφία του περικομψου μνημείου, που δημοσιώσαμε, είναι από την άριστοτεχνική συλλογή του καλλιτέχνου φωτογράφου κ. Γ. Γεωργιάδη.

Ολόκληρα χρόνια έκκαρφάωνε στον Μυστρά με τή μηχανίς και τά σόνεργά του και από τό πρωτό έως τό βράδυ μέσα στα γαλάσματα, με Μογγήσιον, επωτογραφούσε μνημεία, τοιχογραφίες, χρυσόβουλλα κλ.

Επεξεργάσθη κατόπι της πλάκας του κι έκαιε τό θαυμάσιο λεύκωμα του, από έκάτον πενήντα φωτογραφίες, πιστιές, καλλιτεχνικές, θαύμα.

Είχε κάμει και ένα βερότιμο, άντάξιο του όλοο έργου, κάλομμα στη Γερμανία από δύο δέματα με βυζαντινά κομμήματα κλ.

Ήλε τότε η σειρά του Κράτους. Τελωνείο. Τά μαλλοκίφαλά του του ζητούσαν. Πρὸ όμάν! Φθάνει που δίν άός ζήτησ επτορηγήρη γι' αυτό τό Έθνικό μνημείο, όπως δά έκαιε κάθε άλλος. Τιποσι!

Άλλά ήλθε και ο ρόλος των εκμισταλευτών. Έτρεψε σι όπουργούς, τρηματάρχας, μυστήριους για να περιέβουν. Τότε άφνει από ένα λεύκωμα, πραγματικώς άτορραίς άξίας με τό κάλομμα—είχε φέρι δι' έξέδων του με τελωνείο και φόρους καμιά πενήνταριά κάλομματα—γλιών πεντακοσίαν δραχμών. Άλλοι: του έξήγησαν ένα για δέγμα και άλλοι τό έκράτησαν για να... μιλήσουν.

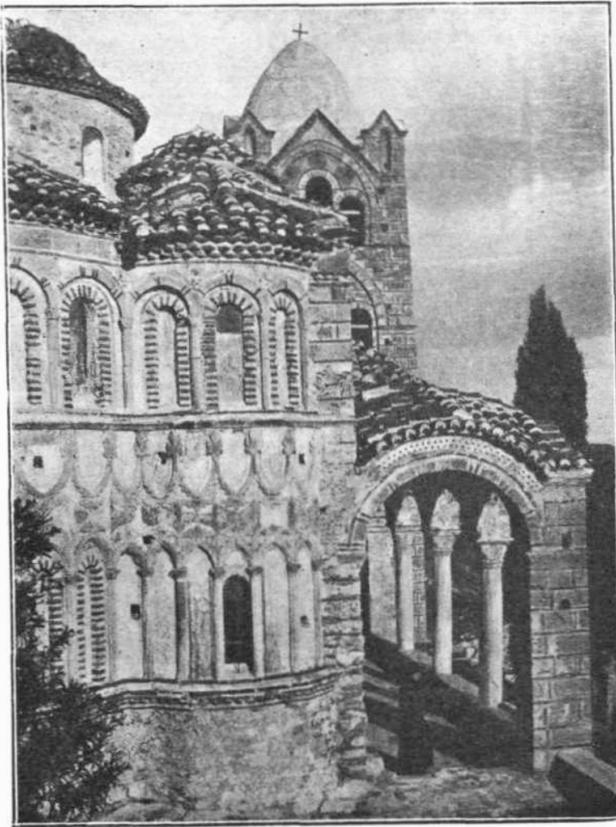
Εις τό τέλος δίν του έκαιμαν τίποτες και ο άνθρπωπος κατιστροφή κυριολεκτικώς.

Η μότρα των έθουνοειδύτων και των άφανών παραγόντων στον τόπο μας αότη ήτο μέχρι πρὸ όλίγων μερών.

—Ο ληστής σκοτώνει με τό μαχαίρι, μά ο συκοφάντης με τή γλώσσα. Τι διαφέρουν μεταξύ τους; Ο ληστής έχει και κάποια άνδρεία, ενώ ο συκοφάντης είναι άνάνδρος.

—Χαιρετούμεν τυχαίους άνθρώπους μέσα σε αυτοκίνητο, κι' όχι τους φίλους μας πεζούς.

Τό περίφημο κομνηνοκτίσμα της Βυζαντινής και άρχιτεκτονικής στο Μυστρά. (Άπό την άριστοτεχνική συλλογή του φωτογράφου κ. Γ. Γεωργιάδη).

Η ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ. — Τό περίφημο κομνηνοκτίσμα της Βυζαντινής και άρχιτεκτονικής στο Μυστρά. (Άπό την άριστοτεχνική συλλογή του φωτογράφου κ. Γ. Γεωργιάδη).

ΜΝΗΜΕΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ. — Τό επί της Ακροπόλεως Έρεχθειον όπου ήσαν τό ισρόν της Αθήνας και του Ποσειδώνος.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΜΑΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΡΑΣ. ΖΑΪΜΗΣ

Την 15 τρέζοντος απέβησε εις Βιάννην, όπου λαχόντως είχε μεταβή, ο μέχρι πρότινος πρόεδρος της καταλυθείσης Δημοκρατίας Αλέξανδρος Θρασ. Ζαΐμης εις ηλικίαν 81 ετών.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ. Ο άποθανών πολιτευτής Καλαβρύτων. (Στίχοι του κ. Φ. Ασημαδάκη).

Από μεγάλη των Καλαβρύτων οικογένεια. Όποιος τὰ περισσότερα ετών είναι παρατσούκλια, έτσι και τὸ ἐπίνομο τῆς οἰκογενείας αὐτῆς ὠφείλετο εἰς τὸ ὅτι κάποιον μέλος τῆς εἶχε διατελέσει στὴν ἑπικρασία τῆς Τουρκίας καὶ τὸ ἐδόθη ὁ τίτλος τοῦ «Ζαΐμ». Στὴν Τουρκικὴ γλῶσσα Ζαΐμ σημαίνει τὸν κάτοχο ἢ επικρατοῦ τῆς αἰματιῶς, μεγάλοι δηλαδὴ ἐκείσετον γαῖαν, ποῦ ἔδινε ἢ Τουρκικῆ κυβέρνησις σὲ ἀνοήτους στρατιωτικούς, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑποχρέωσις νὰ δύνουν ἀπὸν Τουρκικὸ στρατὸ ὀφειμὲνο ἀριθμὸ ἐπίαιον ἐν ὧσι πόλεμον. Οἱ Ζαΐμ δηλαδὴ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἦσαν, ὡς νὰ λέμε, βαρῶνοι καὶ μαρξήσιοι. Πάντως ἡ οἰκογένεια τῶν Ζαΐμων τῶν Καλαβρύτων, ἦταν τιμαριώχοι. Ἀπὸ αὐτῆ τὴν οἰκογένεια ἔδοσαν κατὰ καιρὸν: ὁ Φίλιππος Ζαΐμης, προστάσις τῶν Καλαβρύτων, τὸ 1730. Ὁ Κωνσταντῖνος Ζαΐμης, υἱὸς του, ποῦ τὸν ἐθανάτωσαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1769. Ὁ Παναγιώτης, ἀδελφός του, ποῦ ἔλαβε μέρος μαζὴ μὲ ἄλλους προΐχοντες τοῦ Μωρητῆ στὴν Συνέλευσι τῶν Καλαμῶν - 1764 - στὴν ἐπανάστασι τοῦ 1767. Τὸ κίνημα ἐκεῖνο ἀπέτυχε καὶ ὁ Παναγιώτης Ζαΐμης κατέφυγε πρῶτα στὴν Ζάκυνθο καὶ κατόπιν στὴν Ρωσσίαν, ὅπου ἡ Ἀρκατοκράτειρα Αἰκατερίνη Β' τοῦ ἀπένευε τὸν τίτλο τοῦ ταγματάρχου τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ. Ἐρχεται κατόπιν ὁ ἀδελφός του «Ἀνδρούτσος», ποῦ διετέλει Μωραβίνης τῆς Πελοποννήσου. Τὸ 1792 τὸν ἐκάλεσε στὴν Τριτολι ὁ Βασιλεὺς τοῦ Μωρητῆ Χαμονῆζ Πασσῆς καὶ ἀφοῦ τὸν ἐδήμεισε τὴν περιουσίαν, διέταξε νὰ τὸν στραγγαλίσει. Ὁ Ἀναγνώστης καὶ ὁ Γεώργιος μετὰ τὸν στραγγαλισμὸν ἔγιναν Προστοὶ τῶν Καλαβρύτων. Κατόπιν ἔρχεται ὁ γιὸς τοῦ Παναγιώτη Ἀσημάκης Ζαΐμης. Προστοὺς κ' αὐτὸς τῶν Καλαβρύτων. Ὁ πατέρας του τὸν ἐπέμεισε στὴν Πίζα τῆς Ἰταλίας γιὰ ἐκπαίδευσι. Ἐμνήθη ἐκεῖ σὰν μινικὰ τῆς Φιλίππης Ἐταίριας κ' ἔγινε μέλος τῆς Ἐφορίας τῆς. Ὁ γιὸς του Ἀνδρέας, προστάσις κ' αὐτὸς τῶν Καλαβρύτων, ἐμνήθη στὴ Φιλίππης Ἐταίρια καὶ συνέπραξε μὲ τὸν Ἐπίσκοπο Παλαιῶν Πατρῶν Γεωργιὸν καὶ τὸν Ἀνδρέαν Λόντο καὶ οἱ τρεῖς δὲ μαζὴ ἀπέτελλαν τὴν Ἀγαθὴν Τριανθρία. Ὁ Ἀνδρέας Ζαΐμης ἔλαβε μέρος στὴν Πρώτῃ Ἐθνοσυνέλευσι τῆς Ἐπιδάφου, ἔπειτα ἐχηματίσθη μέλος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, κατεδιώχθη ὅμως σκληρότατα ἀπὸ τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τοῦ Γκούρα, ἐπειδὴ ἐπέστη μὲ τὸ μέρος τῶν Μωραϊτῶν στὸν δεύτερον ἐμφύλιον πόλεμον τοῦ 1824, κατέφυγε δὲ τότε στὴν Ἀπικὴ Ἑλλάδα. Ἡ ἐν Ἐπιδάφω Γ' Ἐθνοσυνέλευσις τοῦ 1826 τὸν ἐξελέξε Προέδρον τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς ποῦ ἀνέλαβε τὴ διακυβέρνησι τῶν Κοινῶν, ὁ δὲ Καποδίστριας τὸν διορίζει μέλος τοῦ «Πανελληνίου». Ἀργότερα ὅμως ὁ Ἀνδρέας Ζαΐμης ἐπέστη μὲ τοὺς ἀντιπολιτευομένους, ὅταν δὲ ἀνεστάθη ὁ Ἀνδρόστασις Καποδίστριας, ὁ Ἀνδρέας Ζαΐμης διορίσθη μέλος τῆς ἑπταμελοῦς Κυβερνητικῆς Ἐπιτροπῆς, ποῦ κατόπιν ἔγινε τομὴλις ἀπὸ τὴν προεδρία του καὶ παρέμεινε στὴν Ἀρχή, ἔως στὴν ἡμέρα ποῦ ἐφθασε στὴν Ἑλλάδα ὁ Ὄθων. Τὸ 1835 διορίσθη Νομάρχης Αἰτωλοακαρνανίας, κατόπιν δὲ Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἀντιπρόεδρος τοῦ σώματος ἐκείνου, ἀπέθανε δὲ τὸ 1840 ἰδίῳ.

Τίτλος τὸ 1878 ἐχηματίσθη ἑπουχοῦ μὲ τὸ Χαρίλαο Τρικοῦπην, ἀνέλαβε δὲ τὰ Ὑπουργεῖα Ἐσωτερικῶν καὶ Δικαιοσύνης, μέχρι τοῦ 1880 ὅτε κατέθανε. Γιὸς τοῦ Θρασυβούλου ὁ Αλέξανδρος Ζαΐμης, Ἐργεννήθη ἰδίῳ τὸ 1855. Ἀπὸ χρόνια ἐφοίτησε ἀπὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, κατόπιν δὲ πῆγε στὴ Λευρία, ἀπὸ Βεροῦνο καὶ στὴν Ἄντιμεπεργκ, ὅπου ἐποῦδασε τομικὰ καὶ πολιτικὰ ἐπιστήμης. Κατόπιν, διδάκτορος πιά, πῆγε ἀπὸ Παρίσι. Εἰς τὴν πολιτικὴν ἀνεμύχθη εὐθὺς μόλις πέθανε ὁ πατέρας του, ἐξελέγη δὲ βουλευτῆς Καλαβρύτων, ποῦ ἀκέρωσαν ὅμως τὴν ἐκλογὴ ἐπειδὴ δὲν ἦσαν ἐνήμεροι. Γιὰ πρώτη φορὰ ἔγινε βουλευτῆς τὸ 1885, τὸν Ὀκτώβριον δὲ τοῦ 1890 ἑπουχοῦ τῆς Δικαιοσύνης, μὲ πρωθυπουργὸ τὸν Θεόδωρον Π. Ασημαδάκη. Τότε περὶ ὅρας τῆς βασιλικῆς χάριτος τῶν καταδικῶν, ποῦ εἶχαν κάνει κατάχρησι οἱ πολιτευόμενοι. Τὸ 1891 ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, κατεδίωξε δὲ ἀποτελεσματικὰ τὰ χαροπαλῆνα καὶ τὴν ὀλογοφίαν. Τὸ 1895 ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, τὸ Σεπτέμβριον δὲ τοῦ 1897 ἔγινε πρωθυπουργός καὶ Ὑπουργός τῶν Ἐσωτερικῶν. Τότε διεπραγματεύθη τοὺς ὄρους τῆς Ἑλληνοτουρκικῆς Συνθήκης τοῦ πολέμου μὲ τὴν Τουρκίαν, ἡ ἁπλῆ ἐπεγραφή στὴν Κωνσταντινουπόλιν, μὲ πρῶτον ἀρθρον τῆς τὴν ἐπιβολὴ τοῦ διεθνῶς Ἐλέγχου σὰν Οἰκονομικὰ μας. Ἐπὶ τῆς πρωθυπουργίας του ἐκείνης διορίσθη Ὑπατος Ἀρμοστής τῶν Ἀνήμεων στὴν Κρήτη ἢ Α. Β. Υ. ὁ Πόρφυρον Γεώργιος, τὸ φθινόπωρον δὲ τοῦ 1898 παρητήθη. Ἄλλ' ὁ Βασίλευς Γεώργιος Α' τοῦ ἀνάθεσε καὶ πάλιν τὸ σχηματισμὸ τῆς κυβερνήσεως, τότε δὲ ὑπέβαλε εἰς τὸν Ἄνακτα μακρὸν ὑπόμνημα γιὰ τὴν ἑσωτερικὴ καὶ ἑξωτερικὴ πολιτικὴ, ποῦ θὰ ἀκολουθοῦσε. Τὸ 1898 διέλυσε τὴ Βουλή, ἀλλὰ στὴν ἔσραξί τῆς νέας περιόδου τῆς δὲν εἶχε πλειοψηφίαν κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου καὶ παρητήθη. Τὸ 1901, ποῦ ἔγιναν τὰ Ἐδαγγελικὰ καὶ παρητήθη ἡ κυβερνήσις Θεοδοῦκη, ἐκλήθη πάλιν στὴν Ἀρχή, ἀλλὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1902, μετὰ τῆς ἐκλογῆς, πάλιν δὲν εἶχε πλειοψηφίαν στὴν νέα Βουλή καὶ παρητήθη. Τὸ 1906 διορίσθη Ὑπατος Ἀρμοστής τῶν Ἀνήμεων στὴν Κρήτη, τότε δὲ μὲ τὴν μετριότητά του συνετέλεσε εἰς τὸ νὰ ἀποκατασταθῇ στὴν μεγαλόνησον ἢ τάζις. Κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ἐπέτυχε τὴ δήλωσι τῶν Ἀνήμεων, ὅτι θὰ ἀποσώσουν τὰ στρατεύματά τους ἀπὸ τὴν Κρήτη. Πράγματι τὸ 1909 ἐξέκένωσαν τὸ νησί τὰ στρατεύματα τῆς Κατοχῆς, ὅταν δὲ ἔληξε ἡ πενταετής θητεία του ἦλθε στὴν Ἀθήναν καὶ τότε ὁ Βασίλευς τοῦ ἀπένευε τὸν Ἑλληνικὸν Μεγαλόσταυρον. Τὸ 1912 ἐξελέγη πάλιν βουλευτῆς καὶ τὸ 1913, μετὰ τὴν ὀλογοφίαν τοῦ Βασίλευς Γεώργιου τοῦ Α' στὴ Θεσσαλονικίαν, ποῦ ἀνήλθε ἀπὸ τὸ θρόνον ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος, ἐστάλη ὡς ἀρχηγὸς πρεσβείας γιὰ ν' ἀναγγεῖλῃ σὰν Ἐφοραϊκὰ Ἄνακτοβούλια τὴν ἀνάστασι του. Τὸ 1914 ἐστάλη στὴν Ρουμανίαν γιὰ τὸ ζήτημα τῶν νήσων τῆς Τουρκίας, ποῦ καταλάβαμε, τὸ ἴδιον δ' ἐκεῖνο ἔτος διορίσθη Διοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ 1920. Στὰ ἀναμεταξύ αὐτὸ ἔγινε τρεῖς φορὰς πρωθυπουργός, τὸ 1915, τὸ 1916 καὶ τὸ 1917. Μετὰ τὴν Καταστροφὴν τῆς Μικρασίας - τὸ 1922 ἢ Ἐπανάστατικῆ Ἐπιτροπῆς τὸν ἐκάλεσε ν' ἀναλάβῃ τὴν Κυβέρνησι, ἀλλὰ δὲν ἰδέσθη τὴν πρόσκλησι. Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάνης τὸ 1922, ἀνέλαβε μὴ προσωποβουλία νὰ συμφιλώσῃ τὰ κόμματα, ποῦ ἀλληλοεπρόσποντο, ἀλλ' ἀπέτυχε. Μετὰ τῆς Ἐκλογῆς τοῦ 1926, κατόπιν συμφωνίας ὄλων τῶν πολιτικῶν Ἀρχηγῶν, ἐχηματίσθη Οἰκονομικὴ Κυβέρνησις καὶ ἀνέλαβε τὴν προεδρία τῆς. Τὸ 1927 ἡ Οἰκονομικὴ παρητήθη κ' ἐχηματίσθησαν ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην δύο κυβερνήσεις Συνασπισμοῦ, ἀνέλαβε δὲ καὶ τὸν δύο τὴν προεδρία. Ἀπὸ φορὰς δηλαδὴ σὺν ἴδιον ἔτος 1927 πρωθυπουργός καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1928. Τὸν Μάιον τοῦ 1929 ἐξελέγη ἀριστοκράτης καὶ τὸν ἴδιον μῆνα πρῶτος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, παρέμεινε δὲ μέχρι τοῦ 1932, ὅτε καὶ πάλιν ἐξελέγη Πρόεδρος καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1935, ὅτε συνετέλεσθη ἡ κατάστασις τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος. Ἐκτοτε ἰδιώτερον, ἀπαπαυόμενος στῆς δάφνης του, ποῦ πράγματι εἶχε ἀφθονὰ συγκομίσει. Εἶναι ὁ μόνος Ἑλληνας, ποῦ ἀνήλθε εἰς τὰ ἕψατα ἀξιώματα τῆς Πολιτείας.

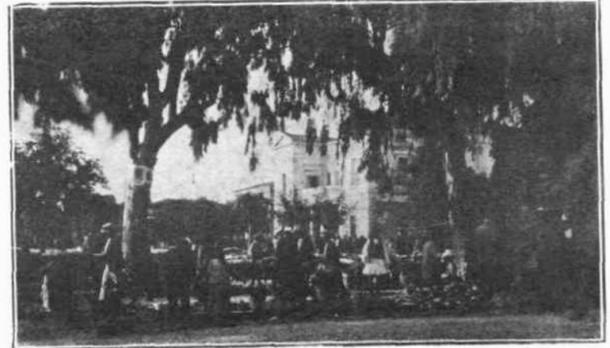
Η ΚΗΛΕΙΑ ΤΟΥ ΖΑΪΜΗ.—Ἡ νεκρικὴ πομπὴ κάμπτουσα τὴν λεωφόρον Ἀμαλίας.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΙΣ.—Τὸ Ποντικονῆσι τῆς Κερκίρας.

Ἐνὰ μικρὸ νησάκι στέκει μεσ' στὴν μέση, ὡς νὰ μὴν ἔξῃ κ' αὐτὸ ποῦ θέλει νὰ κολλήσῃ. Στὸν κάβον ἀντίκρου ἢ στὴν ἀπὸ δὴ ἀμμουδιά. Τὸ Ποντικονῆσι. Βρισκεται ἀκριβῶς ἀπὸ τὸν ὅμιον τῆς λιμνοθάλασσης Χαλκιδικῆ. Φανερὸ εἶναι, ὅτι τὸ ὄνομα του αὐτοῦ τοῦ τὸ ἔδωκαν ἀκριβῶς γιὰτὶ εἶναι μικρὸ καὶ ἀπὸ μακρὰ μούζει ὡς ποντικιάτι. Οἱ ξένοι τὸ λένε «Νησάκι τοῦ Ὀδυσσεῦς».

ἩΘΗ ΚΑΙ ΘΘΙΜΑ.—Τὸ Παζάρι τῆς Σπάρτης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΙΣ.—Ὁ Ἅγιος Σπυρίδων τοῦ Ὑψώματος στὴ Ζάκυνθο.

Ἡ Ζάκυνθος ἔχει θαυμασίως τοποθεσίες, ποῦ δικαιολογοῦν τὴν ποιητικὴν προσωνυμίαν τῆς «Τζάντε, φιδὸν ντὶ Λεβάντε». Ἡ Ἀναφωνήτρα, ποῦ ἐμόνασε ἡγουμενεῖον ὁ Ἅγιος Διονύσιος, ἢ «Γαλάζια Σπηλιά» μεσ' στὴ θάλασσα, ποῦ μταινεὶ κανεὶς μέσα καὶ μέσα μὲ τὴν βάρκα κ' ἀντιφεγγεῖ τὸ ἑσωτερικὸν τῆς, ἢ Μπώγαλη, ὁ Ἅγιος Γεώργιος τῶν Λατίνων εἶναι χαριτωμένα τοπία. Ἀντὶ νὰ σὰς περιγράψω με τὴν ὀμορφίαν τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος τοῦ Ὑψώματος, μιάς ἀπὸ τῆς ἐξήγητα ἐκκλησίας τῆς, παραθέτομεν τὴν εἰκόνα τοῦ τοπιοῦ.

ἩΘΗ ΚΑΙ ΘΘΙΜΑ.—Ἀραχωβιτοπούλες (τῆς Βοιωτίας) μὲ τὰ συγκομίαι τους, τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ τόπου.

ΤΙ ΜΑΣ ΕΤΟΙΜΑΣΕ ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Η "ΗΛΕΚΤΡΑ", ΣΤΟ ΩΔΕΙΟΝ ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ

ΠΑΗΣΙΑΖΕΙ ο καιρός ν' ανοίξη το Βασιλικό Θέατρο. Προετοιμασίες, φρονιμες, πνευτός! Ολόκληρη δημιουργία για τη χειμερινή περίοδο, που είναι επί θύρας. Όλοι πνεύσαν. Μελέτες, πρόβες, σκηνικά, φωτισμοί... Και όλα προχωρούν, όλα κινούνται, κανονικά, ρυθμικά, σάν ορλόι, με την προώθησι του κεντρικού έλατηριού του, με την προή, διά την άκροβαν, του Γεν. Διευθυντού.

Διευθυντής του ο κ. Κλεάνδρος Λάκων, ο στρατιώτης-ανταγματάρχης - αλλά και «Καρθαίος». Το φιλόλογικό πνεύμα του. Πειθαρχία στρατιωτική, αλλά και πείρα φιλόλογική από μελέτες και γραγμήματα.

Άλλοι τρεις ακόμη κεντρικοί τροχοί της μηχανής αυτής: Ο Μίλος ο Λιδωρίκης, ο γνωστός Θεατρικός Συγγραφέας - Δημοσιογράφος, Γεν. Γραμματέας. Ο Κωστής ο Μπασιός, Δημοσιογράφος και Συγγραφέας κί αυτός. Εισηγητής του Δραματολογίου. Και ο Νίκος ο Παπαγεωργίου, ο παλαίμαχος τού έλεκτροσανιδιού, ο αρχαίος μύσσης της Νέας Σκηνής.

Την άρχιστρα θα διευθύνη ο περίφημος μαίστρος Μητροπόλιος, που έγραψε και τη μουσική τού έργου.

Είναι δε η μουσική της «Ηλέκτρας» ποιητική εικονογράφηση τού αρχαίου κειμένου. Για να επιτύχουν όμως αυτά όλα, άπαγγελία, ρυθμικές κινήσεις, έλεγμους και συγχρονισμό με τη μουσική έτοιμασθησαν όλοι τους στις πρόβες.

Ο χορός αποτελείται από 80 πρόσωπα, γυναικες και άνδρες, ή δε άρχιστρα από 40 άργανα.

Η αναβίβασις τού έργου αυτότ με τέτοιον πλούτο και με τόση έντελεια δεν είναι δυνατόν παρά ν' άφίση ζημία έλική. Γι' αυτό είναι βέβαιοι

να σωστή άνοβίωσις τών παραστάσεων με τὰ «θεωρικά» και «χορηγικά» της Αρχαίας Έλληνικής άκμης.

Σοφά προβλήματα αντιμετώπιζον. Ο χορός πρώτα-πρώτα θα άπαγγέλλη τὰ χορικά με ρυθμό και θα έλλοσεται στη σκηνή, όλες του ή κινήσεις δε θα συγχρονίζονται με τη μουσική. Αυτό τὸ έξη ανιλάβει ο κ. Γουάνης.

Την άρχιστρα θα διευθύνη ο περίφημος μαίστρος Μητροπόλιος, που έγραψε και τη μουσική τού έργου.

Είναι δε η μουσική της «Ηλέκτρας» ποιητική εικονογράφηση τού αρχαίου κειμένου. Για να επιτύχουν όμως αυτά όλα,

ΚΛΕΑΝΔΡΟΣ ΛΑΚΩΝ - ΚΑΡΘΑΙΟΣ Διευθυντής του Βασιλικού Θεάτρου.

άπαγγελία, ρυθμικές κινήσεις, έλεγμους και συγχρονισμό με τη μουσική έτοιμασθησαν όλοι τους στις πρόβες.

Ο χορός αποτελείται από 80 πρόσωπα, γυναικες και άνδρες, ή δε άρχιστρα από 40 άργανα.

Η αναβίβασις τού έργου αυτότ με τέτοιον πλούτο και με τόση έντελεια δεν είναι δυνατόν παρά ν' άφίση ζημία έλική. Γι' αυτό είναι βέβαιοι

ΝΙΚΟΣ ΠΟΖΑΝ Είς τόν ρόλον τού Παιδαγωγού.

έκ τών προτέρων. Αί εισπράξεις δεν είναι δυνατόν να καλύθουν τ' άφάνταστα έξοδα, που έγιναν.

Κάνουν όμως άρχή με την έλπίδα, ότι θα καλυφθουν από της έβδομαδιαίας ή κάθε δέκα μέρες παραστάσεις.

Μία φορά ο Καρθαίος είναι γεμάτος αισιοδοξία για τὸ μέλλον. Για τὸ Βασιλικὸ θέατρο ίδίως έχει γνώμη τὸ «κροσσέντο» ενδιαφέρον, που διαδηλοῖ τὸ κοινόν προς αυτό και πρό πάντων για τὰ έργα τού Σαίξπηρ.

Άλλως τε λόγω της φθηνίας τών εισιτηρίων είναι σ' όλο τὸν κόσμο προσοτό. Τί είναι 40 δρα. για τὴν άκροβίστερη θέσι με τὴν τέλεια οκρηπθισία του και τὸν πλούσιο ιματισμό του, όταν για μία κοινωλειπθίωρησι πληρώνη κανείς 35 και 45 δραχμές; Αμ' ή 8 δραχμες για της λαϊκῆς θέσις; Ούτε στη γαλαρία τού Θεραίου δεν είναι τόσο φθηνό τὸ εισιτήριο.

Στὸς μύθους τους, οί Αρχαίοι Έλληνες εθεοποίησαν και τὴν άιστραπή και τὴν όνόμασαν Ηλέκτρα. Κατὰ τόπους όμως διάφοροι ποιητὰ και μυθογράφοι αυτό τὸ όνομα τὸ έδοσαν εις πολλὰ πρόσωπα.

Μία από της τρεις χιλιάδες Ωκειανίδες, κόρη τού Ωκειανού και της Θέτιδος, τὴν όνόμασαν Ηλέκτρα. Αλλά και μία από της Πλειάδες κόρη τού Ατλαντος και της Πλειώνης, κόρη κί αυτή τού Ωκειανού. Και μία από της γυναικες τού Διός, μητέρα της Αρμονίας. Και μία κόρη τού Ηλιου και της Ρόδου. Και μία κόρη τού Δαναού και της Ναϊάδος Πολυζούς. Και μία ήρωίδα της Μεσοηρίας. Και μία καμαριέρα της Ελένης τού Μενελάου.

Αντίς όμως όλες ή Ηλέκτρας δεν έπαιξαν στη Μυθολογία τὸν ρόλο, που έπαιξε ή κόρη τού βασιλέως τών Μυκηνών Αγαμέμνονος και της Κλυταιμνήστρας.

Γιὰ τὸ τραγικὸ οπίτι τού Ατρείως ή παράδοσις μᾶς περιέσσεσε τὸ

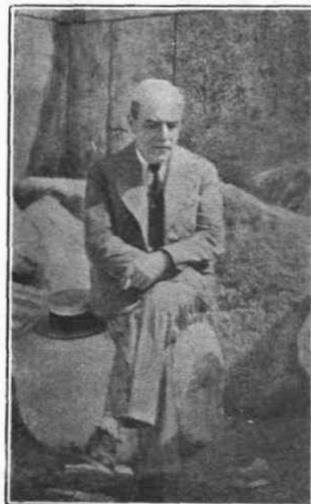

Γ. ΓΑΝΟΣ Είς τόν ρόλον τού Αύγουστου.

«Ελευτα ξεχονται τά: «Ποιν άπ' τὸ ήλιοβασιλέμα» τού Χάουπμαν. Ο «Πειρασμός» τού Γρηγορίου Ξεποπούλου. «Απόγε αυτοσχεδιάζομαι» τού Λονίτζι Πιραντέλλο. «Η προκήλισσα Τουραντό» τού Γκότσι. «Χόλυμπεργκ» τού Γέλε. Και άλλα, έννοείται, ακόμη έχουν έτοιμάσει, άν έπαρκεση ο καιρός: «Τὸ υπερουκέανιο Τενίστιν» τού Βιστοράκ. «Τὰ καλά και και συμφροντας τού Μπενάβεντι. «Πέρ' άπ' τὸν όρζοντα» τού Όντέ. Τὸ «Τρεῖς κόσμοι και μία ζωή» τού Ρόμα κα άλλα, ή δε περίοδος 1936 - 1937 θα κλειση με τὸν «Φίανος» τού Γκαίτε.

Πότε θ' ανοίξη όμως; Αυτό θα εξασηθή από τὴν επάνοδο στην Αθήνα τού Α. Μ. τού Βασιλέως, ο οποίος θα όμηση και τὴν ήμέρα της έναρξεως της περιόδου.

Έν τῷ μεταξύ έτοιμασαν τὴν «Ηλέκτρα», τού Σοφοκλέους κατὰ τὴν

Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Διευθυντής της σκηνής.

ωραία μετάφρασι τού γλαυφυρού ποιητού Γιάννη Γουλιάρη, τὴν όποιαν θα παίξη ο θίασος τού Βασ. Θεάτρου στο άρχαιο θέατρο τού Ηρώδου Αττικού στὴς 3 Οκτωβρίου.

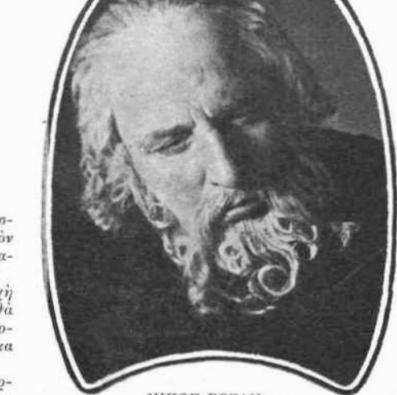
Άλλη κοσμογονία πάλι εκεί. «Άλλος πνευτός! Από τὸ άρχαιο θέατρο λείπουν πολλά καθήματα. Όλοι μας τὸ ξερωμε, σάν γρηά ξεδοιτάρα. Υπό τὴν έπιβλεψη λοιπόν τού αρχιέκτονος κ. Μπαλιάνου συμπληροῦνται τὸ θέατρο. Ειδικότης ο κ. Μπαλιάνος σ' αυτά! Γνωστός δε από τὴν άναστήλωσι τού Παρθενώνος που τὴ θανμάζουν και ξένου αρχαιολόγου.

Για τὴ συμπλήρωσι αυτή, έννοείται, εισέφερε και τὸ Ωδειον Αθηνών. Έχουν σκοπό, Βασιλικὸ θέατρο και Ωδειον να δίνονν οειρά οναυλιών και αρχαίων δραμάτων ή και ιδιαιτέρως τὸ καθένα κάθε βδομάδα ή κάθε δέκα μέρες, με άρχαία Έλληνικά έργα και διαγωνισμούς, αγώνες, όπως στην Αρχαίτητα και ιδίς προς χάριν τού έξο κόσμου, που ενδιαφέρεται γι' αυτά.

Πολύ εύγενικά, βλέπετε, αυτή ή προσκλήθεια, που θα ει-

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΟΥΣΤΑΚΑ

ΝΙΚΟΣ ΠΟΖΑΝ Είς τόν ρόλον τού Παιδαγωγού.

μύθο τού αίματηρού δράματος, που άσκηνοθήησε ο Σοφοκλής. Όπως και ή «Αντιγόνη» του, έχει και ή Ηλέκτρα τὴν ίδια ήθική βάση: Τὴν εὐλάβεια προς τὰ θεία και τὸ σεβασμό της μνήμης τού πατέρα και της οικογενείας.

Η Αντιγόνη, ή τραγική βασίλοπούλα της Θήβας, μοιωνότι ο Κρότων είχε άπαρσέσει μί ποιηή θανάτου τὴν ταφή τού αδελφού της, αυτή έν

τάφο τού πατέρα του, θα μνη στο παλάτι με τὰ λείψανα δήθεν τού Όρέστη σὲ μί εῶρια και κατόπιν θα σφάζη και τὴ μοιχαλίδα-μάννα και τὸν έσομένο της.

Ο Όρέστης ζητεί τὴ βοήθεια τών θεών και ένφ' ακούεται από μέσα τὸ κλάμα της αδελφής του, χωριστὰ τὸ πατρογονικό του, ποῦρεται να τὸ καθάρση και πηγαίνει στον τάφο τού Αγαμέμνονος.

Έρχεται κατόπιν ή Ηλέκτρα με αναφυλλητά και κοπετούς και παρακαλεί τὸς θεούς κί αυτή να τιμωρήσουν τὸς δολοφόνους. Ο χορός τών άρχοντισσών τών Μυκηνών της συμβουλεύει σίνοι και μετροπάθεια, με ή Ηλέκτρα ξεσά σὲ φρονές, γιατί άρχει ή τιμωρία τους.

Η κ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ Είς τόν ρόλον της Κλυταιμνήστρας.

τοίτοις τὸν έθαρε κρυφά και πλήρωσε τὴν παράβασι με τὴ ζωή της. Έτσι και ή Ηλέκτρα εκδικείται τὸς φονείς τού πατέρα της.

Ο πατέρας της Ατρείως έμισούσε τὸν αδελφὸ τού Όρέστη και ο γνός τού δευτέρου εκότοσε τὸν πατέρα της Ηλέκτρας Αγαμέμνονα.

Τὸ ίδιο περίπου θέμα έχεισθη στην «Όρέστιά» του και ο Αισχύλος. Η γυναίκα τού Αγαμέμνονος, ή Κλυταιμνήστρα, κατὰ τὴν άπονοία του στην έκστρατεία της Τρωάδος είχε έραστή τὸν Αίγισθο. Γνωρίζει όμως ο Αγαμέμνον. Τὸ έργο Ξενοφάνη άποφασίζει και τὸν δολοφόνου. Ο γνός του όμως Όρέστης και ή κόρη του Ηλέκτρα τιμωροῦν τὴ μοιχαλίδα-μάννα και τὸν έραστή της και ή Έσωνίτες καταδικαζουν τὸν μητροκότο.

Ο Αισχύλος έγραψε και δεύτερη τραγωδία, σάν ανένχεια της πρώτης τῆς «Χορηγόνας». Αλλά έγραψε «Ηλέκτρα» και ο Ένριπίδης επάνω στην τιμωρία τών δολοφόνων τού Αγαμέμνονος, της Κλυταιμνήστρας δηλαδή και τού Αίγισθου, έχει δε και τὴν άποκατάστασι της Ηλέκτρας, που παίρνει άνδρα τὸν Πυλάδου, φίλο τού αδελφού της Όρέστη.

Ο ίδιος μύθος ένέπνευσε και άλλους δραματικούς ποιητές, τὸ Ρωμαίο Ατίλιο και τὸς νεότερους Κομφαγιόν, Ποεντόν, Λορζετιέρ, Γκριπάρτασο, Βολταίρο, Αλφίρι και Σομιέ, καθώς και γλέπιες τών αρχαίων και νεότερων χρόνων.

Ο Σοφοκλής στη δική του τραγωδία έχει πρωταγωνιστριά του τὴν κόρη τού Αγαμέμνονος Ηλέκτρα με δευτερεύοντα πρόσωπα τ' αδέρφια της Όρέστη και Χρυσόθεμι, τὴν Κλυταιμνήστρα, τὸν Αίγισθο, τὸν παιδαγωγὸ του και τὸ φίλο του Πυλάδου και με χορὸ από γυναικες τών Μυκηνών, όλη δε τὴν έπόθεσι της τὴν ξετελίγει μέσα στο έργο παλάτι.

Προτὸ προτὸ με τὴν πρώτες κοκορολαλις μπαίνουν δύο νέοι κί ένας γίρος. Ο Παιδαγωγός, που τὸν είχε εμπιστευθῆ ή Ηλέκτρα τὸν αδελφὸ της, μικροῦ παιδι, όταν ο Αίγισθος και ή Κλυταιμνήστρα εκσεούρησαν τὸν Αγαμέμνονα, ο Όρέστης και ο φίλος του Πυλάδης. Και οί τρεις είχαν λείψει πολὴν καιρό από τὴν πατρίδα τους.

Ο παιδαγωγός προτρέπει τὰ δύο παιδιά κατὰ τὴ θέλησι τού θεοῦ Απολλωνος, να τιμωρήσουν τὸς δολοφόνους-μοιχούς, έστω δια δόλιον και καταστροφόνον τὸ σχέδιο. Ο παιδαγωγός θ' άναγγέλλη σ' αὐτούς, ότι ο Όρέστης έπλεσε από τὸ δίφρο του σπὸς Πενθίους άγώνας και έσοτώθηκε. Κατόπιν ο Όρέστης, άφρο προσκνήση τὸν

Η κ. ΒΑΣΣΩ ΜΑΝΟΛΙΑΟΥ Είς τόν ρόλον της Χρυσόθεμιδος.

Η κ. ΠΑΣΙΟΥ Είς τόν ρόλον της Ηλέκτρας.

Έρχεται τότε και ή αδελφή της ή Χρυσόθεμις. Τὴν έχει στείλει ή Κλυταιμνήστρα, να κάνει σκοπιδές στον τάφο τού Αγαμέμνονος. Έχει δει κάποιο όνειρο κακό. Είδε τὸν άνδρα της, που γύρισε στη ζωή, κί έμπηξε τὸ σκήπτρο του στη γῆ, βγήκε δε ένα δένδρο που εκάισε όλο τὸ βασίλειο τών Μυκηνών.

Η Χρυσόθεμις τώρα κρυφά λείει στην αδελφή της, ότι ή μητέρα τους και ο Αίγισθος άποφάσισαν να τὴν κλείσουν σὲ μί μακρονήνη σπηλιά μέσα. Μισοί και αυτή τὸς δολοφόνους τού πατέρα τους, αλλά δεν στέκει στο ίδιο ήθικό επίπεδο της Ηλέκτρας. Για να καλοπερνά, δεν βγάζει μιλιά.

Μα να τὸς και ή Κλυταιμνήστρα στη σκηνή. Πηγαίνει να προσευχθῆ στον Απολλωνα, για ν' άποσβήση κάθε κακό. Αρχίζει λοιπόν μί στιχομυθία με έπείροχη Αττική εύγένεια μεταξὺ αυτής και της Ηλέκτρας. Η Κλυταιμνήστρα δικαιολογεί τὴ δολοφονία τού Αγαμέμνονος. Η Θεία Δίκη, δῆθεν, τὸν έτιμώρησε για τὴν άδικη θυσία της κόρης της Ίφιγενείας. Μα ή υπερήφανη Ηλέκτρα καταμύοντα της λέει, ότι αυτή και ο ερωμένος της τὸν εκότοσαν. Η Κλυταιμνήστρα ζητεί τὴ βοήθεια

ήθικό επίπεδο της Ηλέκτρας. Για να καλοπερνά, δεν βγάζει μιλιά. Μα να τὸς και ή Κλυταιμνήστρα στη σκηνή. Πηγαίνει να προσευχθῆ στον Απολλωνα, για ν' άποσβήση κάθε κακό. Αρχίζει λοιπόν μί στιχομυθία με έπείροχη Αττική εύγένεια μεταξὺ αυτής και της Ηλέκτρας. Η Κλυταιμνήστρα δικαιολογεί τὴ δολοφονία τού Αγαμέμνονος. Η Θεία Δίκη, δῆθεν, τὸν έτιμώρησε για τὴν άδικη θυσία της κόρης της Ίφιγενείας. Μα ή υπερήφανη Ηλέκτρα καταμύοντα της λέει, ότι αυτή και ο ερωμένος της τὸν εκότοσαν. Η Κλυταιμνήστρα ζητεί τὴ βοήθεια

ΚΩΣΤΗΣ ΜΠΑΣΣΤΙΑΣ Εισηγητής του Δραματολογίου.

(Φωτογραφία Νίλλου)

τὸν Απολλωνος και ή Ηλέκτρα με τὴν Χρυσόθεμι τὸν παρακαλοῦν να μὴν εισακοῦση τὴν Κλυταιμνήστρα.

Όπου έρχεται ο Παιδαγωγός και διηγείται, πως εκοτώθηκε σπὸς άγώνας ο Όρέστης. Η Ηλέκτρα ξεσά σὲ τραγικὸ κλάμα. Στην φωνή της Κλυταιμνήστρας για μί στιγμή κρυαρίζει ή μετροική στοργή, μα λάμπει άμείσος ή χαρά, γιατί έγινε εκείνο που ήθελε.

Έπί τέλους φθάνει ο Όρέστης, γόνεται στο εσωτερικό και σκοτώνει τὴν μοιχαλίδα-μάννα, κατόπιν δε τὸν Αίγισθο.

ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΕΠΙΔΗΜΙΑ

Ο τίτλος ας μη άνυσοχηση κανένα. Δέν πρόκειται ούτε περί πανόλους, ούτε περί χολέρας ή άλλης τινός λοιμώδους νόσου, άπειλούσης τας υπάρξεις μας. Ο λόγος είνε άπλως περί ειδικού μολύσματος ακινδύνου μέν διά την ζώην μας, αλλά με θανάσιμα άποτελέσματα διά τó βαλάντιον τών περισσότερων μας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΛΑΥΡΑΓΚΑΣ Ο Συμπάτης μάλιστα και συνεργάτης της «Εικονογραφημένης».

Πρόκειται περί της επιδημίας τών μικροσυναυλιών, ήτις ένοσκήπει κατ' έτος περί τας άρχάς του φθινοπώρου, μαζί με την γρίππην, διά να εξαφανισθή βαθμίδον κατά τó θέρος, εκλέγουσα κατά κανόνα τά θύματά της μεταξύ ώρισμένων κοινωνικών τάξεων. Κατά την έποχην της δράσεως της «ή συναυλία μου», «τό κοντέρτο μου», «τό βρεσιτάλ μου» δίνουν και παίρνουν!...

Άρτίστες έπαγγελματίαι, έρασιτέχναι, κοριτσόπουλα παντός είδους, ώπλισμένα με τó απαραίτητον δίπλωμα πιάνου, τραγουδιού, βιολιού ήσως και γαρνιρισμένον με κανέν χρυσο-ή άργυρου μετάλλιον κατέρχονται όλοι πάνοπλοι εις τόν άγώνα. Προθυμοποιούνται να κάμουν επίδειξιν του ταλέντου των και έν ταυτώ να τó εκμεταλλευθούν, όσον τó δυνατόν επικερδέστερον με δημοσίαν εμφάνισιν κατά τó μάλλον και ήτιον κυνηγήτην.

Συντάσσεται πρόγραμμα, έπιστρατεύονται διά την περίστασιν, συγγενείς, φίλοι, γνώριμοι, άρχίζει άνηλεώς ή βεκλάμα και ή επίχειρησις έπιτυγχάνει άσφαλώς τά επιδιωκόμενα. Εισπραξίν, δηλαδή, ικανοποιητικήν και άπειρα «εύγε» και χειροκροτήματα. Δίχως να ύπολογισθή ή κριτική του Α. τής Μ. και τής Σ. αίντες, συμφωνούσαι κατά περιεργον σύμπτωσιν μεταξύ των, έξασφαλίζουν α ριγίό την εύτυχίαν μελλοντικών τοιούτου είδους επίχειρήσεων. Και δασάκις μέν πρόκειται περί ταλάντων έλτιδοφόρων ή καλλιτεχνών δεδοκιμασμένης

άξιας, τούς όποιους άκούει κανείς όχι συχνά, τó πράγμα είνε εύχάριστον, όχι μόνον, αλλά και έπιθυμητόν. Άτυχώς όμως εις τας πλείστας τών τοιούτων μικροσυναυλιών τó τάλαντον και ή τέχνη κάμνουν εμφάνισιν άπλως διακοσμητικήν. Τά ειδικά άτομικά προσόντα, με τά όποια δέον να είναι εφωδιασμένος κάθε σολίστας, που άξιοί να εκτιμηθώ ως δεξιός έρμηνευτής, ως εκτελεστής άφωγος, ή λείπουν παντελώς ή εάν υπάρχουν λανθάνοντα εμφάνίζονται ως έν προσχεδίω όχρά και άνίκανα να εκδηλωθούν παραπάνω και τότε αί μουσικαί αυταί εκτελέσεις είνε κοινότυποι αντίγραφα ή μία της άλλης. Έν τούτοις γίνεται θόρυβος, δημιουργείται ένα είδος φαύλου κύκλου, μια άτμόσφαιρα αυτοθαυμασμού, καλλιεργούνται μικροφιλιμιαί, μικροεγωισμοί, ών, φεψ, ή έφημερος δόξα δέν διαβαίνει τά όρια της σάλλας του κοντέρτου, ή δε τέχνη δέν έχει και να κερδίση από όλην αυτήν την φασαρίαν!

Εις προγενεστέρους χρόνους και κατά την ίδίαν έποχην αί ευεργετικά τών ήθοποιών, την εισβολήν τών όποιών έσημείωνε πάντοτε πρώτος ο άειμνηστος Δρακάκης, ήσαν και αυταί μία άλλη πληγή του Φαραώ, ήτις κατ' έτος έμάστιξε τας Αθήνας. Η θεατρική όμως εκείνη βιομηχανία ήρκειτο εις τó ούσιαστικόν προϊόν, όπερ της απέφευρεν ή «Πίστις, Έλπίς και Έλεος». Αί δύο Όρφαναί, και ο Πύργος του Νέλ, άδιαφορούσα μετροφρόνως διά τά λοιπά. Όχι διότι δέν έπεθύμων ένδομύχως οί σεμνοί ήθοποιοί να εκτιμηθούν και άλλοετρόπως από την πελατείαν των, άλλ' ήσως -τολμά να πιστεύσω -διότι άπηξίουν να περιβληθούν τó παρδαλόχρωμον ντόμινο μέσα από τó όποιον σημερον προβάλλει κάθε τεχνίτης μετμη-

φισμένος εις καλλιτέχνην. Δ. ΛΑΥΡΑΓΚΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΥΝΗΓΩΝ

ΔΙΑΝΑ!

Έτγήγαινα στο Ζάππειο, θυμοίμαι, για άέρα. Θάταν ή ώρα πεντέμιση. Ένα έλαφο άεράκι άρχισε να σηκώνη σύννεφα τή σκόνη. Τότε ή Αθήνα ειχε σόνη.

Στάθιρα και κίταξα προς Άρχτον. Ειχε πάρει βορηαδάκι. Κάποιος, που πέρσιε, μ' έχαιρέτησε, μά ούτε τόν άντελήφθην. Έπειτ' από μέρες, μουάνα παρτίονα.

Πώς να τόν άντιληφθώ; Ειχε 28 ο Αύγουστος και φυσούσε βορηαδάκι. Ο νοός μου πετούσε σάν ύλογο στη Βάση και στη Βουλαγμένη κι όσο συλλαγίζόμουν, τί πέρασμα τρυγονιών θάχε τó πρωί, μουχόταν μερμηρία.

Αν έξακολουθούσε ίσα με τó πρωί αυτός ο καιρός, θάχε πληθής τρυγνία... Κι' έγω να κάθωμαι στην Αθήνα, έξ αίτίας της δουλειάς μου!... Υπάλληλος γάφ.

Έπρεπε με κάθε τρόπο να μήν τó χάσω αυτό τó «πέρασμα»!

Σέδια λοιπόν άμέσως: Θά πώ μεθαύριο στο γραφείο μου, ότι ήμουν άρρωστος... Μ' άν με ίδη κανένας!... Τι να πώ;

Όχι άδελφέ! Η γυναίκες λέν ότι τούς καταβάση τó μυαλό τους, όταν πισθούν επ' αυτοφώρ... Μία φορά έγω θά τó σκάσω, κι' ως γίνη, ότι γίνει.

Μονάχος όμως; Ούτε στον Παράδεισο δέν έχαιριστήηται κανείς μόνος του... Κάποιον τέλος θαναθώ στο δρόμο... Μά πώς θά πάω; Με τά πόδια; Α όλα κι' όλα! Με άτοκίνητο; Κοστίζει πολύ κι' αυτό τó αναθεματισμένο... Ας έτοιμασθώ μία φορά και βλέπουμα.

Τρέχω σπίτι μου μουρέ μάτια μου, νύνομαι, έτοιμάζομαι, ταιμπάο καί, που βρέθηκε, και... δρόμο.

Θάταν επτάμιση. Ούτε μού άτοκίνητο Βουλαγμένης. Ειχαν όλα φύγει. Τό παίνω λοιπόν με τά πόδια ίσα με τó Κοντοπήγαδο.

Σέ καμιά μισή ώρα βλέπω έν' άτοκίνητο. Χαρά παιδί!... Μά... Χαλασμένο! Ο σοφέφ κάτω από τó άμάκι, προσπαθώντας να τó διορθώση και οί επιβάται καθισμένοι στα πεζούλια του δρόμου.

Ειχε μία θέσι και για μένα και οε λίγο ξεκινήσαμε.

Μία χονδρή κυρία, πενηντάρα, τρεις κύριοι και στην άλλη άκρη ένας κυνηγός.

Μά πού τόν έξρω;... Πού τόν έγω ίδη;

Στό Κοντοπήγαδο γνωριστήκαμε. Είχαμε κάποτε συναντηθή στο Πικέρι... Δέν χροιαζόταν πολύ. Άρχισε ή σχετική κυνηγητική λίμα.

Σάν κυνηγός όμως, σάς έπιασα κι' έγω τή λίμα και σεις θά θέλετε να μάθετε για τó «πέρασμα».

Αί, έμπνίσαμε πολύ πρωί... Σέχασα να σάς πώ, ότι κοιμηθήκαμε στού Κότσου τού Γκιουλέκα, στη Βάση.

Τό πρωί φυσούσε ένας βορηάς, που σήκωνε τής πέτρες. Σάν φθά-

σαμε «στά χοντρά πεύκα», πετάξαμε μερικές πέτρες στα κλαριάτους. Μά τού κάκου! Μισό τρυγόνι δε σηκώθηκε. Φαντασθήτε την άπογοήτευσί μου. Τι να τρέξη τάχα; Τάδιωξε ο άέρας!... Κρίμα τόν κόπο μου και... τó ψέμα, που θά πώ στο γραφείο μου.

Καμιά φορά να σου άντίκριμ τον ο ανταξιδιώτη της αυτοκινητόν... Δέν μπορούσαμε να ξεγηγήσωμε, πώς μ' έναν τέτοιο καιρό δέν ειχε τρυγνία.

Ξαφνικά... Μπάμ! Μία τουφεκιά, κατόπιν άλλη... τρεις... τέσσερις... δέκα. Σάν νάριζε πόλεμος.

Μά τι συμβαίνει; Άπλούστατα. Άπ' τόν πολύ άέρα τά τρυγνία δέν ένοούσαν να σηκωθούν άπ' τά κλαριά. Οί χωρικοί τó κατάλαβαν αυτό Άρχσαν λοιπόν τής πλακιάς και καθώς τά τρυγνία φτερούγίζαν, δόστου τουφεκιά.

Τό ίδιο λοιπόν και μείς. Γκάτ - γκάπ. Κάτι σάν έκρηξις έγινε τότε μέσα στα κλαριά του δένδρου. Πέντε τρυγνία μαζί πέταξαν άλαριασμένα προς όλες τής διευθύνσεις.

Τουφεκιά δυό... Μά... Δέν ειχε καλοφρέξει άκόμη. Δόστου πλακιάς ως τόσο.

Καμιά φορά ξεμέρωσε... Α, σάς όμολογώ... Δέν θυμοίμαι τέτοιο «πέρασμα» τρυγονιών άλλα χρόνια!

Χιλιάδες ξετρίπωναν από τά πεύκα. Τά τουφεκία τώρα φλυαρούσαν, σάν γυναικείες γλωσσίτσες.

Κοσμογαλασία! Δευτερόλεπτο δέν περνούσε χωρίς τουφεκιά!

Και μέσα σ' εκείνη τή σατανική συναυλία, ύπόκρουσις, ο άντιλαλος τής καμπάνας τής εκκλησίτσας. Ήταν τ' Αη-Γιάννη.

Δέν μπορώ να σάς περιγράψω τó πράγμα. Κυνηγού φρενιασμένοι... Μπάμ, πουμύ...! Ντίγ - ντάγκ... .

Τί κρίμα όμως! Λίγες στιγμές βάσταξε ή άπόλυταις αυτή. Τά τρυγνία, σάν σύννεφο, πήραν τά μεγάλα βουνά, τó Ντοσιό τó Σταυραετό, και τά Λαμπρικά. Κατά τής έννη ή οίτε φτερό δέν έβλεπε στον κάμπο.

Σάν γυρίσαμε στο χωριό, μάθαμε τά ρεκόρ δυό χωριάτες «βάστηξαν» από 48 τρυγνία ο καθένας τους.

Τό βράδυ ήμουν στην Αθήνα. Μά τó πρωί;

— Γιατί άπουσίαστω χθές; ο προιστάμενος μου.

— Ήτον έορτή κύριε τριμηματάχα! άπαντώ.

— Τι έορτή; μου κάνει ξαφνιασμένος.

— Τ' Αη-Γιάννη κύριε τριμηματάχα.

— Το... Κυνηγού;

Μ' έσφαξε με τó ειρωνικό χαμόγέλο του.

E. M. ΛΕΒΙΔΗΣ

ΚΑΤΑ τó Δεκέμβριο του έτους αυτού τó Πανεπιστήμιο κλείνει τά πρώτα εκατό χρόνια της ζωής του. Εδώ ως εγκυκατεστή ηδω ή πρωτεύουσα, όλοι έσκέφθησαν, ότι ή Αθήνα, ή αρχαία πόλις τών Γραμματίων, ή κοίτης του Πολιτισμού, έπρεπε να έχη Πανεπιστήμιο. Τό ζήτημα ειχε ανακινήσει πρώτος ο Δημήτριος Γαλανός ο Αθηναίος. Ήτον ένα παιδάκι, που ο πατέρας του, γηγενής Αθηναίος, τó ειχε στείλει κάτω κει στας Ινδίας, στην Καλκούτα, που έμπορευέτο κάποιος συγγενής του, να μάθη έμπορικά.

Κοντά στην Καλκούτα είναι ή Μενάρες, ή ιερά πόλις τών Ινδών. Τό μυστήριό της Παγόδας τó ετραβήξε τó παιδάκι και μία μέρα τόσκασε από τó έμπορικό τού θείου του.

Η παρά την Ακρόπολιν «οίκια Κλεάνθη», όπου εγκυκατεστή τó πρώτο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Αφαντό έγινε. Οί γονείς του τώλαβαν και τά χρόνια διαβήζαν γοργά. Όπου κατά τó 1833 μία πρεσβεία από τούς μεγαλύτερους βραχμάνους της Παγόδας, βγαίνει από τόν περιβολο και άνακινούν στον Άγγλο Διοικητή, ότι άπέθανε ο Άρχιβραχμάνος τών Ινδών Δημήτριος Γαλανός ο Αθηναίος, τού παραδίδουν δε και ή διαθήκη του.

Ειχε τρυπώσει σάν λοντιζάκι στην Παγόδα, έιαθε σιγά-σιγά την Ινδική και τή Σανσκριτική, έδιάβασε, έμορφώθηκε, άφωσώθηκε και άπέκτησε την έμπιστοσύνη όλων, όπου εις τó τέλος οί άλλοι βραχμάνοι τόν άνεχούσαν Μέγαν Άρχιβραχμάνο.

Τριανταξή χιλιάδες δραχμές τής έποχής εκείνης και τά χειρόγραφα τού εκληροδοτούσε εις «την κυριότεραν Ακαδημία των Αθηνών».

Δέν έξέγασε στις τελευταίες στιγμές του ο ρωμής τήν πατρίδα του: «Διατίτω, έγγραφε στη διαθήκη του, ώστε άφ' ού πρώτων έντελώς πληρωθούν και ικανοποιηθούν όλα μου τά χρέη, χροιάματα, έπίταγια έθωδα και βάρη τής εκτελέσεως ταύτης μου τής διαθήκης και μετά την πληρωμή αυτών και παντός μέρους αυτών, δίδω και χαρίζω εις τόν άνεμνόν μου Παντολέοντα Γαλανόν τó ήμισυ της προσημνημένης περιουσίας μου, τó δε άλλο ήμισυ εις την κυριότεραν Ακαδημία των Αθηνών. Δίδω προς τούτους και χαρίζω εις την κυριότεραν Ακαδημία των Αθηνών όλα μου τά Σανσκριτικά βιβλία, χειρογράφοις μεταφράσεσι και τó λεζικόν τού Μινιακού εις τρεις τόμους».

Γι' αυτό μέσα στη Σύγκλητο τού Πανεπιστημίου φηγουσάρι μία τεράστια έλαιογραφία του με τή μαύρη τήβεννο τού βραχμάνου και τó άσπρο τυριμάτν στο κεφάλι.

Πρόδρομος τού Πανεπιστημίου Αθηνών ήτον ή Ιόνιος Ακαδημία της Κερκύρας, που ιδρύθη στις 17 Μαΐου τού 1824.

Τέλος τήν 31 Δεκεμβρίου τού 1836 ένα Διάταγμα με τής ύπογραφής τών Υπουργών Κόμητος Αρμάνουπεργκ, Ι. Ρίζου, Σμάιτς, Δρόσου, Μανούλα, Α. Γ. Κρηξή και Γ. Λασάνη ίδρυσε, «έν όνόματι και κατ' ιδιαιτέραν διαταγήν της Αυτού Μεγαλειότητος τού Βασιλέως» — έλευσε ο Όθων στο έξωτερικό — τó Πανεπιστήμιο Αθηνών, όριζε δε «να άνοιχθί έπισήμως τήν τρίτην ήμέραν τού Πάσχα τού 1837».

Άλλο Διάταγμα τής 14 Απριλίου 1837 «περί προσωρινού κανονισμού τού έν Αθήναις συσταθησομένου Πανεπιστημίου» και άλλο ένα τής 22 Απριλίου ίδιου έτους, με τήν ύπογραφή τού Όθωνος και τού Γραμματίου — Υπουργού δηλαδή — τής Δημοσίας Έκπαιδεύσεως Α. Πολυζωίδου «περί συστάσεως Πανεπιστημίου τού Όθωνος» κατά τή έν Γερμανία κρατούντα, όριζε τά έγκαινια για τής 3 Μαΐου 1837.

Άλλο ένα Διάταγμα από 24 Απριλίου 1837 όριζε τούς τριαντατριές τακτικούς κι' εκάτοτους καθηγητάς: Τής Θεολογικής Μισαήλ Αποστολίδη, Θεόκλητο Φαρμακιδίη και Κων. Κοντογόνη. Τής Νομικής Κλωνάρη, Γεωφ. Ράλλη, Προβελέγγιο, Φέντερ, Μελά, Ι. Σούτσο, Γ. Μανροκορδάτο και Περ Άργυροπούλο. Τής Ιατρικής τόν Κ. Μανροκορδάτο, Ι. Βούφο, Άναστ. Λευκία, Ν. Κωστή, Ι. Όλιμπιό, Αλέξ. Πάλλη, Έρ. Τράιμπερ και Ι. Νικολαΐδη, τόν Λεβαδέα. Και στή Φιλοσοφική Νεόφ. Βάμβα, Γ. Γεννάδιο, Έρ. Ούβλιο, Λουδ. Ρός, Κων. Νέγρη, Κ. Σχινά, Γ. Βούφο, Σαβ. Λάντερσο και Θεόφιλο Καίρη.

Πρώτος Πρύτανης διορίσθη ο καθηγητής τής Ιστορίας Κων. Δ. Σχινάς, «Σχολάρχαι» δε — κομητήρες — άργότερα ο Μισ. Άποστο-

λίδης τής Θεολογίας, ο Γ. Ράλλης τής Νομικής, ο Άν. Λευκίας τής Ιατρικής και ο Νεόφ. Βάμβα τής Φιλοσοφικής.

Ός κατάλληλο σπίτι για Πανεπιστήμιο νοίκιασαν τήν «οίκιαν Κλεάνθους», μηχανικού, κάτω από την Ακρόπολι και στις 3 Μαΐου 1837 έγιναν τά έγκαινια. Φέστες και πανηγύρια μεγάλα! Στη μεγάλη αίθουσα ειχαν στήσι έναν θρόνο. Έκάθισε ο Όθων και τόν έκάλωσαν οί Αδελφοί και οί Υπουργοί. Όλόγυρα οί άνδρες τού Περου Άγώνος, οί καθηγηταί και οί λίγοι φοιτηταί, που ειχαν έγγραφί.

Τόν Άγιασμό τόν έκανε ο Έπίσκοπος Αθηνών Νεόφυτος και με μάτια γεμάτα δάκρυα, έρορντίζε τó σπίτι, που θά έστράγγιζε τήν Άναζωσαν Έλληνικήν Έπιστήμη», επεκαλέσθη δε και τήν Θεϊαν Άντίληψιν επί τών καθηγητών και φοιτητών.

Και τού Όθωνος τά μάτια ήσαν γεμάτα δάκρυα κατά τή διάοχη της σεμνης εκείνης τελετής. Λόγους έβγαλαν ο Πρύτανης Σχινάς, ο Βάμβα, ο Αποστολίδης, ο Ράλλης και ο Λευκίας.

Έπειτα ο Βασιλεύς κατέβηξε από τó θρόνο του και μίλησε με τούς καθηγητάς, γεμάτος ένθουσιασμό.

Λίγοι φοιτηταί ενεγράφησαν όμως. Μόλις 52 όλοι-όλοι. Προσήλθαν όμως πολλοί άξροσταί.

Κατόπιν τού 1839 συνστήθη διά Β. Διατάγματος μία έπιτροπή από τούς Γ. Κουντουριώτη, Άνδρ. Ζαίμη, Θ. Κολκοζοτρόνη, Γ. Ράλλη, Α. Χ. Βρανά, Κ. Σχινά, Γ. Γεννάδιο, και Α. Ράλλη για να μάψηρ έράσουν, ή όποια άπήθινε τήν 25 Φεβρουαρίου ίδιου έτους θερμοτάτη έκκληση.

Σέ 13 μέρες μετά τή σύστασί της ή έπιτροπή έκείνη έλαβε 14780 δρ. Ο Ήγεμόν της Σερβίας Μιλόσ Όβρηνόβιτς τής έστειλε 25000 δρ. Ο Μέγας Δούξ τού Όλντεμπουργκ, πατέρας της Βασίλισσας Αικατίας, έστειλε 3 χιλ. δρ. Ο καθηγητής τής Ανατομίας Α. Μανροκορδάτος, που πέθανε τó ίδιο εκείνο έτος, εκληροδόησε τó σπίτι του και ο δημοδιδάσκαλος Χριστόδουλος Ρωσσινός τά χωράφια του.

Και ο πρώην Αδύλαχος και ύπασπιστής τού Όθωνος, Άνότατος Ταξίαρχος τού Β. Τάγματος τού Σωτήρος, Μεγαλόσταυρος τού Τάγματος τής Ισαβέλλας τής Ισπανίας κόμης Σαπόρια, έστειλε... Δρ. 14 και 15 λεπτά. Μά και ή έπιτροπή τών έράνων τής έστειλε πίσω με μία έξυπνότερη ειρηνία, γιατί δέν έφθανε ή είσοφορά του να χαραχθούν στη μαομαρένια πλάκα τών Συνδρομητών τά γράμματα τού όνόματός και τών τίτλων τού».

Έν τώ μεταξύ ο Δανέζος αρχιτέκτων Κρίστιαν Χάνσεν ειχε κάνει τά σχέδια και στις 2 Ιανουαρίου τού 1839 ο Όθων κατέθεσε τόν θεμελίον λίθον. Μεγάλη τελετή έγινε κείνη τήν ήμέρα. Όλος ο στρατός παρτάχθη. Έπίσημοι, Διπλωμάται, Άγωνισταί, κρήνη, τριαντών, σπαλιέτες, έψη, άσημάματα, φράκα... .

Ο Βασιλεύς έβγαλε λόγο και — κατά τής έφημερίδες τής έποχής — χειροκροτήματα παταγώδη άντιλαούσαν από τής πλαγής τού Ακαβητότ.

Μόλις μετά τέσσερα έτη έτελείωσε τó πρόσθιον μέρος της οικοδομής και έτοιχισσε 356,259 δραχ. και 50 λεπτά, άμέσως δε εγκυκατεστή τó Πανεπιστήμιο εκεί από τήν «οίκιαν Κλεάνθη».

Οί έρανοι και ή εισφορές, έννοιστα, έξακολουθούσαν έν τώ μεταξύ. Τό 1855 ή περιουσία τού Πανεπιστημίου ήτον διακόσιες χιλιά-

Τό Πανεπιστήμιο τού Όθωνος κατά τó 1850.

δες δραχμές περίπου. Έκείνο τó έτος όμως ο Θεσσαλός όμογενής Δ. Πλατυνήνης, που πέθανε στο Τριέστι, τού εκληροδόησε όλη του την περιουσία, κάπου 230.000 δρ. Και άκολούθησαν άλλες δωρεές: Ο Θράξ έμπορος τής Μανουσάρας Έμ. Οικονόμου τού χαρίζε τά κτιματά του άξιας 92 χιλ. δρ. Ο έν Πετρούπολι Δημ. Μπερναρδάκης τού χαρίζε 140.000 δρ. Έτσι τó 1864 τελειώσε όλη ή οικοδομή.

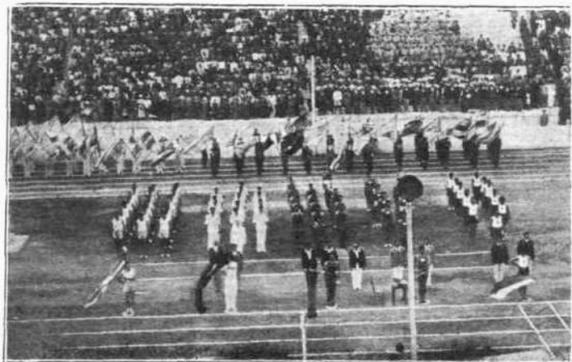
Μά δέν σταματούσιν οί εισφορές. Ο Αθηναίος Ίω. Βαρούκας τού χαρίζε τά οικόπεδά του άξιας 100 χιλ. δρ. ο έμπορος τής Δρσόδης Σ. Βατοπεδινός μετροτά 140.000 φρ. χρ., ο έμπορος τής Δρσόδης Σ. Σφοδρούλος 64.000 δρ., ο Διον. Αϊγινίτης 50 μετοχές τής Έθνικής Τραπέζης, για τήν φρενολογική κλινική και πολλές άλλες άκόμη.

Η ΤΕΓΚΝΙΚΛΟΠΑΙ ΔΕΙΑ ΔΙ' ΟΛΟΥ

ΟΤΑΝ ΕΔΩ ΕΧΩΜΕ ΜΕΣΗΜΕΡΙ

Είναι γνωστόν, ότι κάθε πόλις επάνω στη σφαίρα του Πλανήτη μας έχει δική της μεσημερία. Έναν δηλαδή μέγιστο γαλαξιακό κύκλο της γήινης σφαίρας, που περνώντας κατακόρυφα κάτω από τον Ήλιον, χωρίζει την ημέρα στα δύο και τότε είναι μεσημέρι.

Φανερό λοιπόν, ότι καθώς γυρίζει περί τον άξονά της η γη μας, περ-

ΟΙ ΒΑΚΑΝΙΚΟΙ. — Την Κυριακήν 26 Σεπτεμβρίου ήρχισαν εις τό Στάδιον με πολλήν μεγαλοπρέθειαν οι Βαλκανικοί άθλητες, των οποίων ή έναρξις έγινε με τον όρον των μετεχόντων άθλητών και των χωρησιών των σημειών των.

τοίν διαδοχικώς με τη σειρά τους οι μεσημερινοί των διαφόρων πόλεων κι έτσι δεν έχουν ταυτοχρόνως μεσημέρι.

Όταν λοιπόν ή Αθήνα έχει μεσημέρι, στη Θεσσαλονίκη έχουν 11,59, στην Πετρούπολι 12,36, στη Χανιά 12,1, στην Αλεξάνδρεια 12,25, στο Κάιρο 12,30, στην Πόλι 12,21, στην Κόνσταντινούπολι 12,46, στη Σιγγινη 12,14, στην Οδησσό 12,28, στη Ρόδο 12,18, στη Σάμο 12,13, στη Μόσχα 12,53, στη Βουδαπέστη 12,17, στη Σόφια 12,2, στο Γαλιτάι 12,17, στο Βελιγράδι 12,13, στο Βουκουρέστι 12,10 και στην Αθηναιόπολι 12,11.

Όλες αυτές ή πόλεις, ομειεία άνατολικότερα από μίς, περνούν άργότερα κάτω από τον ήλιο.

Αντιθέτως τώρα τα δυτικότερα ομειεία περνούν ένωρίτερα από μίς. Όταν λοιπόν έχωμ' έδω μεσημέρι, στο Παριό έχουν 10,34, στο Βερολίνο 11,19, στη Βιέννη 11,31, στη Βουδαπέστη 11,47, στα Βουζέλλας 10,43, στη Γενεύη 10,50, στη Ζυρίχη 10,59, στην Κοπενάγη 10,48, στη Δοδόνη 11,20, στην Αμβέρσα 10,43, στο Αμβούργο 11,5, στο Αμστερνταμ 10,45, στη Βιόννη 10,55, στη Βενετία 11,14, στη Λευγία 11,15, στο Λίβερπουλ 10,13, στη Ανών 10,44, στη Λόντρα 10,25, στη Μασσαλία 10,47, στη Μεδιόνη 10,10, στο Μιλάνο 11,2, στη Νεάπολι 11,22, στη Στοκχόλμη 11,37, στο Τριέστι 11,20, στη Φλωρεντία και Λισσαβώνα, το δυτικότερο ομειείο της Εύρώπης 9,49.

Έρχονται τώρα τα πεο δυτικά ομειεία του άλλου ήμισφαιρίου. Στην Κοΐβα έχουν 4,56 πρωί, στην Ονδίσκοτον 5,17 π. μ. στη Νέα Υόρκη 5,29, π. μ. στην Καϊκόουα 4,18 και στη Βουβιάη 3,16.

ΠΟΣΟ ΖΟΥΝ ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ

Κατά παρατηρήσεις διαφόρων σοφών μερικά δένδρα γίνονται άληθινοί Μαθουάλλαι. Η ογκιά Έσαφα 7η και 250 χρόνια. Η πελέα 335, το Κνταρίο 350 χρόνια, ή Ακιδιά 400, ο Κισός 450, ή Καστανιά 600, ή Ποστοκαλιά 630, ο Πλάτανος 720, ο Κέδρος του λιβάνου 800, το Φιλομοίρι 1150, ή Βαλιανιά 1500, ή έλιή της Αθήνας 2.000, το Βασβόλο της Αφρικής 5.000 και ή Αδανούνα 6000.

Υπάρχουν άκομη δένδρα που ξεπερνούν και αυτά τα ήλικιώδη για μίς τους βαρυζώους θνητούς νοήματα. Στο ζωικό Έσαφα Βίλας άν Μοάγγ, κοντά στο Μοσάγ υπάρχει μιά φλαμονιά, που έμεινε έλακονητή από το 1476, που έγινε ή φοβερή μάχη μεταξύ Καρόλου του Τοιμηρού και των Έλβετών. Οι ειδικοί ύπελόγησαν τότε την ήλικία του εις 500 έτη, σήμερα δηλαδή πρέπει να τάχη τα χίλια.

Άλλη φλαμονιά στη Νοβότατ της Βορτεμβέργης, όπως εξάγεται από έγγραφα επίσημα, είχε έλκυσει την περιέργεια των φυσιοφίλων το 1226 και την ύπολογίζουν σήμερα εις 800 έτών.

Μιά Καστανιά στο Σαμβόρδ έχρησιμειοσε ως όρομιο, όταν ο Βασιλεύς Στέφανος ανέβηκε το 1135 στο θρόνο. Δηλαδή σήμερα πρέπει τάχη περσίον τα χίλια.

Στη Γαλλία, κοντά στο Σαιντ 7η μιά βαλιανιά, που ο κορμός της κάτω κοντά στη γη έχει περιμέτρο 44 ποδαριών. Από το κέντρο του κορμού της έμπερσαν δύο χιλιάδες δακτυλίδια και από αυτά ύπελόγησαν, έπειδή κάθε δακτυλίδι άντιστοιχεί σ' ένα χρόνο ότι είναι δένδρο δύο χιλιάδων έτών.

Στη Λομβαρδία πάλι βροίεται κάποιο κνταρίο από την εποχή, κατά την παράδοσι τού τόπου, του Ίουλιου Καίσαρος.

Τέλος στην Κό υπάρχει ή λεγομένη πλάτανος του Ίπποκράτους, που άν ή άλήθεια, ότι ο περίφημος Ασκληπιώδης καθίταν στη οκιά της. 460 πού Χριστού. Αυτό το δένδρο είναι ήλικίας 2396 έτών. Και στα δικά μίς.

ΠΕΡΙ ΔΑΚΤΥΛΙΔΙΩΝ Ο ΛΟΓΟΣ

Η ανήθεια για φοροδμε δακτυλίδια είναι άρχαιότητα και άνάγεται στους μυθικούς χρόνους. Οι Έλληνες άπέκτησαν αυτή την ανήθεια από την Ασία.

Στην Άγία Γραφή βροίκομε, ότι όταν ο Φαραώ της Αιγύπτου έδωσαν κάθε έξουσία στον Ίωσήφ, το φάροσε κι ένα δακτυλίδι.

Ο αδελφός του Πατριάρχου των Έβραίων Μωσή Άαρόν είχε διάφορα κοσμήματα και δακτυλίδια πολάντια, ή δέ Ίουδήθ, όταν άπεκεράλισε τον Όλοφάνη είχε κατάφορα τα δάκτυλά της από δακτυλίδια.

Οι Ρωμαίοι μετεχειρίζοντο δακτυλίδια για τους άραβίους, οιδερένια όμους. Κατά ένα παλιό έθιμο Ρωμαίο, καμιά διαδήκη δεν ήτον έρχουσε άν δεν την σφραγίζαν επτά μάρτυρες με τα δακτυλίδια τους.

Οι πρόφεις των Ρωμαίων έφοροσαν για σύμβολο της ιδιότητός τους χροσό δακτυλίδι στο μεσοίο δάκτυλο του άριστερού χροσιού. Οι σπατηροί των Ρωμαίων, όταν έγινιζαν θριαμβηται στη Ρώμη, φοροδσαν χροσό στεφάνι στο κεφάλι και οιδερένια δακτυλίδι στο δάκτυλο, οι δέ άπέτις χροσό δακτυλίδι.

Ο Πίνιος αναφέρει, ότι όσοι Ρωμαίοι διεκρινόντο σέ μάχες με άνδραγαθήματα έφοροσαν χροσό δακτυλίδια.

Σε κάποια μάχη ο Κάισορ, για να έγκραδιώση τους στρατιώτες του έόχησε ψηλά το δάκτυλό του. Οι άνδρες όταν είδαν το χροσό δακτυλίδι του ένόμισαν ότι τους έδωσε την έπαύση, ότι θα τους μοιούση δακτυλίδια και έτολμήσαν όλοι σάν λεοντόια.

Οι Καρχηδόνιοι σέ κάθε μάχη, που έλάβαναν μέρος, έφοροδσαν στα χροιά τους κι από ένα χροσό δακτυλίδι, σάν τα σύγχρονα εξάρματα του πολεμου.

Ο Αριστοτέλης μας ένομπαθόσε πολύ τα δακτυλίδια από αυτό αυτών έτεκενάησε το έθιμο του μεσαιώνος, να φορούν οι διδάκτορες δακτυλίδι με κόκκινη πέτρα.

ΟΙ ΒΑΚΑΝΙΚΟΙ. — Εις τό Στάδιον π. οσλήδε μετά της σφύρου του και δ' από δεκαπενθήμερον παρεπιδήσαν ένταθα Γερμανός Ύπουρος του Τύπου και Προκαγάνεος Δόκτωρ Γκαϊμπελς, γενόμενος άντιμεμειον ένδοσιασδών έπευρημίων.

ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΔΕΝ ΕΛΕΙΨΑΝ ΑΠ' ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΝΑΣ τύπος, που έμεινε άνάγλυφος για τη μόρφωσι του, για τον πατριωτισμό του και για την αυταπάρνησι του και στο τέλος έπεσε θύμα τραγικό της Μοίρας.

Ο Μέγας Διδάσκαλος του Γένους, ο Μέγας Πατριώτης, ο Πατέρας της Νεολογίας, ο Σωτήρ της Πατρίδος, Γεώργιος Γεννάδιος.

Εμβλήματά του: Μητρός τε και πατρός και των πολλών προγόνων άπάντων τιμώτερον και σεμνότερον και άγιώτερον έστιν ή Πατρίς και έν μείζονι μοίρα και παρά Θεοίς και παρ' ανθρώποις τοίς νοϋν έχουσιον.

Έγεννήθηκε στη Σηλόβρια της Θράκης, κοντά στην Πόλι το 1786. Ο πατέρας του, ο παπ' Αναστάσης, πατριώτης κι αυτός φλογερός, έξοδσε στα Δολιανά, πάνω κεί στα Ζαγοροχώρια της Ήπειρου. Άλλά τον έξώρισαν, ακριβώς για τον πατριωτισμό του στη Σηλόβρια, όπου και πέθανε.

Τριών έτών ήτο τότε μόλις ο Γεώργιος. Η μητέρα του λοιπόν τον έπηρε μαζί με την κόρη της Αναστασία και πήγε πάλι στα Δολιανά, στα πατρικά της κτήματα και κοντά στους συγγενείς της.

Εκεί ο Γεννάδιος έμαθε τα πρώτα γράμματα, προσηλώθη στα Θεία, άργότερα δέ πήγε στα Γιάννινα για τα έγκυκλοπαιδικά μαθήματα.

Εις το Βουκουρέστι είχε κάποιον θείο, ήγούμενο των Έλληνικών μοναστηριών. Έκει κοντά σ' αυτόν το θείο του τον έστειλε ή μητέρα του, ένδεκα έτών παιδάκι, κι έκείνος πάλι τον ένεπιστέθη στον περίφημο λόγιο Λάμπρο Φωτιάδη κατά το 1797.

Δεκαοκτώ έτών — το 1804 — ο Γεννάδιος άρχισε κιόλα να διδάσκη. Άπέκτησε μάλιστα και φίλημ. Τότε του άνέθεσαν να συνοδεύη στη Λειψία τα παιδιά κάποιου προχροντος της Δακίας.

Εύρηκε την εύκαιρία εκεί να έπιδοθη στην Ίατρική. Άλλά δέν τον είλυκε και άκολούθησε Φιλολογία, μετά δύο δ' έτη έγύρισε στο Βουκουρέστι, όπου έκανε τον οικόδασκαλο έως στο 1814.

Το 1815 ο Νεόφυτος Δούκας τον έπηρε ως συνδιδάκαλο στη Σχολή του Βουκουρεστίου. Ένεκα όμως προστρήτων άπεχώρησε και με τους Χρ. Κλωνίρη και τον Ι. Μακρή ίδρυσαν ιδιωτικό σχολείο.

Άλλά το 1817 τον εκάλεσε στην Όδησσό ή Κοινότης και ο Καποδίστριας για να οργανώση την Έλληνική Σχολή. Πλήθος άνέκδοτα έσώθηκαν από την εκεί ζωή του, αλλά το ρωσιότερο είναι αυτό:

Στη Ρωσία έως το 1854 μονάχα οι στρατιωτικοί είχαν την άδεια ν' άφίνοντο μουςτάκι. Όλοι οι άλλοι πολιτικοί ύπάλληλοι ήταν υποχρεωμένοι να το εμρίζουν και το πολύ — πολύ άφιναν μπαρμπίτες.

Όταν λοιπόν έφθασε ο Γεννάδιος εκεί, του είπαν, ότι πρέπει να συμμορφωθώ προς τα κρατούνα. Έξω φρενάιν έγινε τότε. Άρχισε της φωνές κι έφοβέριζε, ότι θα γυρίση πίσω στο Βουκουρέστι.

Έφθασε το έπισόδιο στ' αυτιά του Καποδίστρια, που ήτον εκείνη την εποχή — Υπουργός των Έξωτερικών του Τσάρου — πανίσχυρος. Το πήρε στα χροιά της ή διπλωματία του ζήτημα και το έλυσε. Ο Γεννάδιος έλαβε τον τιμητικό βαθμό του λοχαγού κι έσώθη το... μουςτάκι του.

Την Έλληνική εκείνη Σχολή ήθέλησε κατά προτροπήν του Καποδίστρια να έπισκεφθώ και ο Ρώσος Αυτοκράτωρ. Παρουσίαση λοιπόν ένώπιον του ο Γεννάδιος και τον προσεφώνησε, ο δέ Τσάρος, για να εκδηλώση την εϋνοια του προς αυτόν, του άπένειμε τον τίτλον του Βαράνου δια του Ύπουργού του επί των Έξωτερικών.

— Άν άρχίσαιμ, είπε με το γνωστό χιούμορ του εις τον Καποδίστρια, ήμεις οι Έλληνες να γινώμεθα Βαράνοι, κίνδυνος είναι μη τινες άποβάλωσι το Βάρ και μείνωσι όνοι.

Και συνεχώς κατόπιν άνεκδόταν χωρίς τέλος. Το 1829 τον βροίκομε διευθυντήν του Κεντρικού Σχολείου Αιγίνης. Μιά μέρα λοιπόν της ώρα, που έκανε μάθημα, μπαίνει μέσα στην τάξη του κάποιος άπ' τους όνομαστους καπετανούς με τ' άρματα και την ταιμπούκα του, σάν φουσκωμένος διάνας. Καθώς τον βλέπει ο Γεννάδιος γίνεται Έξω φρενάιν.

— Βρέ Τουρκαλά! του φωνάζει άγρια. Πού νομίζεις πώς μπαίνει βρέ; Έξω γρήγορα! Εούθός! Έλευθερώσατε την Έλλάδα για ν' άντικαταστήσετε τους Τούρκους; Έπρεπε να λύσης τα τσαροχία σου και να εμπολυθής πριν έμπης μέσα, διότι ο τόπος αυτός είναι ιερός και άγιος!

Τσιμουδιά ο στρατηγός! Καρφώθηκε στη θέσι του και ούτε προχωρούσε, ούτ' έφευγε από την ντροπή του.

— Τι κανείς έτσι δασκαλε; τουπε μονάχα δειλά — δειλά στο τέλος.

Κατά το 1820, που ο Ήγεμόν της Βλαχίας Άλέξανδρος

Σούτσος ήθέλησε ν' αναδιοργανώση την Έλληνική Σχολή του Βουκουρεστίου, έπερνούσε από κεί ο Γεννάδιος. Τον έβίασε λοιπόν ο Πρίγκηψ να δεχθώ τη διεύθυνσι της.

Έκει έμυήθη στη Φιλική Έταιρεία. Αί λοιπόν τότε, έξεκολλάφη από μέσα του ή πατριωτική του φωτιά. Μιά μέρα, που έδίδασκε τον Πανηγυρικό του Ίσοκράτους, διατάσσει να κλείσουν την πόρτα της παραδόσεως και άρχίζει μιά ένθουσιώδη και πανηγυρική διδασκαλία για τη θέσι της Έλλάδος. Όπου τον παίρνουν τα κλάματα.

Έκείνης της μέρας ο Άλέξανδρος Ύψηλάντης έπέρασε τον Προϋθο. Ο Γεννάδιος πετά στη θερμάστρα τον Ίσοκράτη και άρχίζει: Τους ύπεθυμίζεις τον Ίερό Λόχο των Θηβών, κάποιους άναπαράστασι των νέων των Αθηνών, που τους καλούσαν να δώσουν γονατιστοί τον Ίερό των εφίβων όρκο.

— Οι κατασχυνά όπλα τα Ιερά, ούδ' έγκαταλείψω τον παρσατήνη, ότω άν στοιχίσω.

Σαριάζονται στα γόνατα βουκουρήσση τα παιδιά και με κλάματα όρκίζονται να τον άκολουθήσουν εκεί, που το Καθίκον και ή Τιμή τους έκαλούσαν.

Από εκείνο εκεί το σχολείο του Βουκουρεστίου έχήμηξε σάν ότι ο Ίερός Λόχος του Δραγατσάνιου με τον Λασσάνη, τον Καντακουζηνό, τον Άνδρόνικο, τον Ρίζο κλπ.

Τότε ο Ύψηλάντης τον έστειλε στην Τρανσυλβανία για στρατολογία, έράνουσε και εισφορές.

Μετά το φοβερό άτύχημα του Ύψηλάντη έφυγε στην Γερμανία να γίνη παπάς. Έπήγε λοιπόν στη Λειψία κι έπειτα στη Δρέσδη για Θεολογία. Έκει έμαθε την εισβολή του Δράμαλη στην Πελοπόννησο. Στη Δρέσδη έγινε δάσκαλος των παιδιών του Πρίγκηπος Καντακουζηνού και έπειτα από ένα έτος πήγε πάλι στη Λειψία. Έκει έγνώρισε τον περίφημο καθηγητή Κρόμο. Τον έψεξε μάλιστα για κάποια του άτομια.

Μά και ο σοφός τον έψεξε, πούμενε έμακρυά στα ξένα, ενώ ή πατρίς του είχε έμπλακει εις τον όπερ των Όλων Άγώνα. Του εκόστισε ή παρατήρησις αυτή. Διακόπτει της σπουδές του και όρμος. Γραμμή στο Ναύπλιο!

Έφθασε στις 15 Αύγουστου εκεί. Πρώτη του δουλειά ήτο να ίδρύση το Κεντρικόν Σχολειον του Άργους. Ένοσκήπει τότε Πανούκλα, προσβάλλεται, περνάει — όπως λέμε — του λιναριού τα βάσανα, σάζεται όμως.

Μέσως τρέχει στην Αθήνα ν' ανοίξη σχολείο. Μά εισβάλλουν στην Άττική από την Εβροια Τούρκοι και το σχολείο του διαλύεται.

Μαζί με άλλους Αθηναίους κατά τα μέσα Μαΐου καταφεύγει στην Τήνο, για σχολείο πάλι. Άρπάζει από κεί ένα τουφέκι και άκολουθεί τον στρατηγό Φαριό στην Κάρυστο. Από κεί γυρίζει με κάποιο Παναγιό καράβι στη Σύρα κουρβελής, εμπόλυτος, ψευρισμένος και τον Άπρίλη του 1826 βρισκείται πάλι, στο Ναύπλιο.

Έκει λειτουργεί ή Φιλανθρωπική Έταιρεία. Ο Γεννάδιος γίνεται το δεξί της χροί. Άλλά μέσα στους ένθουσιασμούς πέφτει το Μεσολόγγι.

Όλοι μαραίνονται. Χρήματα δέν ύπάρχουν για νάντιμειτωπίσουν την κατάστασι! Γενικό πένθος άπλώνεται και λιποψυχοϋν όλοι για μιά στιγμή. Όλα άνεκρόθηκαν! Και ή κυβέρνησις εκρόφθηκε, δια λόγους ασφαλείας, στο Μπουρτζι, που ήτον άπομωνωμένο μεσ' στη μέση του λιμένος του Ναυπλίου.

Τότε νάσου ο Γεννάδιος, πηδά στη μέση του — από μηχανής Θεός — 8 Ίουνίου. Τρέχει στην πλατεία του αιωνόβιου πλατάνου, μαζεύει γύρω του όλους, καπετανούς, παλληκάρια, γυναίκες και άρχίζει μιά έμπνευσμένη έκκλησι:

— Η Πατρίς, λέει, καταστρέφεται! Άς δώση έκαστος, ότι έχει και δύναται. Ίδου ή πενιχρά εισφορά μου. Άς με μιμηθώ, όστις θέλει. Άδειάζει ταυτοχρόνως το βαλάντιο του κατά γής. Άλλά δέν το νομίζει αυτό άρκετό.

— Είμαι όμως, συνεχίζει, πρόθυμος εις οιανδήποτε ύπηρεσιαν να έργασθώ επί έν έτος όπερ του δημοσίου ταμείου. Άλλ' όχι! Η συνεισφορά αυτή είναι ουτιδανή. Όβολόν άλλον δέν έχω να δώσω, άλλ' έχω έμαυτόν και ίδου τόν πωλώ! Τις θέλει διδάσκαλον επί τέσσαρα έτη δια τα παιδιά του; Άς καταβάλη ένταυθα το τίμημα.

Φρενοκομείο! Τόν έσχηκωσαν στα χροιά και τον φιλοϋσαν. Πεντακόσιες χιλιάδες έπασαν εκείνη τη στιγμή μπρός στα πόδια του! Κι ο πεο φτωχός έδωσε ό,τι μπορούσε.

Με άπείτες της πεντακόσιες χιλιάδες έούστησε σε λίγες μέρες τάγματα πεζικού από Θεσσαλούς, Μακεδόνες, Ίονίους και Ήπειρώτες. Πολλοί μάλιστα μέσα στο ζωηρό ένθουσιασμό εισέφεραν και άλογα.

Ο Μέγας Διδάσκαλος του Γένους ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Κατήρισε τημάτα Ιππικού και ανέθεσε την άρχηγια στον Χατζή Μιχαήλ Γαλιανό, που τον έκευόργησαν οι Τούρκοι στο Φραγκοκαστέλλο της Κρήτης - 17 Μαΐου 1828 - επί κεφαλής του σώματος του από τριακόσιους Ιππείς.

Αυτός ο άνθρωπος, που με την αυταπάρανησί του και της έθελουσίας του άσκούσε τέτοια έπιβολή, δέν έδέχθηκε κανένα δημόσιο όπούργημα. Καμμιά θέσί.

— Έγενήθην δούλος της Πατρίδος, έλεγε, και τοιοούτος θα μείνω.

Οι Ήπειρώτες όμως πατριώτες του τον έξέλεξαν πληρη έξουσίω τους στην πρώτη Έθνική των Έλλήνων Συνέλευση της Τροιζήνος. Του Πόρου δηλαδή.

Έκει σέ μιά συνεδρίασι της Έθνοσυνελεύσεως, είπε τά χαριτωμένα εκείνα λόγια του για τους «έκλαμπροτάτους». Τουδίνε στή νεύρα ο τίτλος αυτός, που έδιναν σέ μερικούς κορυφαίους την έποχή εκείνη.

— Ούτε ο Μαυροκορδάτος, ούτε ο Κωλέτης, ούτε ο Κουντουριώτης, είπε μία μέρα, που δέν μπόρεσε να κρατηθί, είναι τυρογαλιπιδες, ώστε να λάμπουν και να δικαιολογούν τοιοούτον τίτλον.

Σ' εκείνη την Έθνοσυνέλευσι της φαγωμάρας μεταξύ των κομμάτων έπρόσφερε μιά πολύ μεγάλη έκδοούλει εις τά Κοινά. Κατώρθωσε να συμφιλίωση πρός καιρόν τά άλληλοτρογγόμενα κόμματα, για να συμφωνήσουν και να έκλέξουν επί τέλους Κυβερνήτη της Έλλάδος τον Ι. Καποδίστρια.

Ο Κυβερνήτης, φθάνοντας στην Αίγινα, τον εύρηκε τό Γεννάδιο εκεί. Του άνέθεσε τότε να κάνει τον οργανισμό του Όρφανοτροφείου και του Κεντρικού Σχολείου, που ήταν, να πούμε, τό πρώτο Πανεπιστήμιο. «Αλλά και για τό Έθνικό Τυπογραφείο εβράσθη με τον Ρίζο και τον Κοντόσταυλο, έθεσε δέ της βίσεις άργότερα, τό 1832, της Δημοσίας Βιβλιοθήκης, διαόσασα και τη Νομισματική Συλλογή με τά περιφωνα κειμήλια των Ζωιομασδών. Τά πήρε όλα σπíti του, τά έφύλαγε και τό 1842 τά παρέδωκε στον Γ. Κοζάκη Τυπάλδο, τον πρώτο Διευθυντή της Έθνικής Βιβλιοθήκης.

Διηύθυσε κατόπιν και την Αρχαιολογική Συλλογή, τό «Μουσείον», όπως της δώνοσε, ύπήρξε δέ και έκ των πρώτων ιδρυτών και πρώτος Αντιπρόεδρος της Αρχαιολογικής Έταιρίας.

Όταν έγκατεστάθη ο Όθων στό Ναύπλιο, τό Κεντρικό Σχολείο της Αίγινης μετετέθη την 10 Άπριλίου 1835 στην Αθήνα, εκεί εις την οικίαν Κλεάνθη, κάτω από την Ακρόπολι, που, έχρησίμωσε κατόπιν ός Πανεπιστήμιο, όπό τό όνομα, «Γυμνάσιο του Γενναδίου».

Έγινε τότε σκέψις και περί Πανεπιστημίου. Ο Γεννάδιος όμως άντετάχθη και με δυσκολία επί τέλους έλαβε μέρος στην ίδρυσί του. Ένοούσε πρώτα Κατωτάτη και Μέση έκπαίδευσι και κατόπιν Άνωτάτη.

— Ούαί τη οικοδομή, έλεγε, ήτις στερεώς στεγάζεται, σαθρώς δέ θεμελιούται. Και έφ' όσον δέν μορφώνομεν καλούς ίερείς και, καλούς διδασκάλους, αδύνατον να μορφώσωμεν καλούς πολίτας.

Μέ δυσκολία στο τέλος έδέχθη στο Πανεπιστήμιο της έδρα της Ιστορίας της Φιλολογίας, δέν έδιδασκε όμως. Τό Γυμνάσιο ήτον ή δυναμία του.

Έκ παραλλήλου έπεισε τους Ριζάρηδες να ίδρύσουν την Έρατική Σχολή Αθηνών στις 15 Μαΐου 1844. Την ώργάνωσε αυτός, ανέλαβε τη διεύθυνσί της και έδιδασκε μαζί με τον Χ. Κλωνάρη, Γ. Σπανιολάκη, Βέλλιο, Φιλ. Ίωάννου και Ν. Ίωαννίδη.

Έλαβε μέρος και στην ίδρυσι της Φιλεκπαιδευτικής Έταιρίας και ως αντιπρόεδρος της την διηύθυνε άρκετον καιρόν και της Φυσιολογικής Έταιρίας και των Όρφανοτροφείων και άλλων εογαών ιδρυμάτων.

Υπολογίζουν, ότι δια τά ένεργειων του δέκα έκατομμύρια δραχμές εισέρρευσαν στην Έλλάδα για σκοπούς κοινωφελείας.

Η Βασίλισσα Άμαλία έπροσπάθησε να τον πείση πολλές φορές να αναλάβη τό Υπουργείον Παιδείας, αλλά με κανέναν τρόπο δέν έδέχθη.

Μέ αυτήν την ανιδιοτέλειά του άσκούσε μεγάλη έπιρροή σ' όλους. Στόν έορτασμό της 25 Μαρτίου γύρω από τον τάφο του Καραϊσάκη τό 1847 κάτω και στο Φάληρο, που ήταν ο Γκριζώτης, οι Τζαββαλαίοι, άλλοι καπεταναίοι της Ρούμελης και τό Σουλίου και οι άλληλοτρογγόμενοι πολιτικοί άρχηγοί Κωλέτης, πρωθυπουργός τότε, Μαυροκορδάτος, άφού ο άρχιεπίσκοπος Αθηνών, πρώην Ταλαντίου ή Άταλάντης Νεόφυτος, άπήγγειλε μιά συγκινητική εόχη, στην ψυχολογική εκείνη στιγμή της συγκινήσεως και τό ένθουσιασμό, γυαίνει στή μέση, άρπάζει από τό χέρι τόν Κωλέτη και σάν παιδάκι τόν πλησιάζει στόν Μαυροκορδάτο:

— Έναγκαλιόσθη! τούς διατάσσει. Δι' όλου του χρόνου κατατρόγεβε και σπαράττωσε. Σήμερον πρέπει να συμφιλιωθήτε έπ' αυτού του Ιερού τόπου.

Και τούς εκάταφερε να συμφιλιωθούν.

Αυτός έπρωτοστάτησε στην άνιθρυσι της σημερινής Μητροπόλεως, καθώς και της Ζωοδόχου Πηγής. Έκει στην δδών Φειδίου, Άκαδημίας και Μαυροκορδάτου είχε κάτι οικόπεδα. Εισέφερε ένα κομμάτι, για να κτισθί ο ναός της Ζωοδόχου Πηγής. Γι' αυτό δώνοσε τον πίσω από την έκκλησία δρόμο «Όδον Γεωργίου Γενναδίου».

Έχρημάτισε και Πρόεδρος των Έπιτροπών. Έκει να βλέπατε τά! Δέν επέτρεπε κατά τη διάρκεια της λειτουργίας, ούτε θόρυβο με τούς δάσκους, ούτε με της «Ποντικοουρές». Έτσι έλεγε τά κεράκια, που κολλούσαν στα εικονίσματα.

Εδιάρθε μόνος του τούς ψαλμούς κι' έλεγε τόν «Απόστολον», τό «Πιστεώ» με ζωηρό τόνο και τό «Πάτερ ήμών» με ύφος παρακλητικό. Τη Μεγάλη Βδομάδα έπιστατούσε αυ-

τοπροσώπως εις όλα. Στή δεύτερη Άνάστασι έβγαينه στην πόρτα και φιλώντας όλους, τούς ύπεκρέωνε ν' άλληλοσπαζώνται. «Αμ κάθε Κυριακή; Εμοίραζε στίτι του από όρφανά και χήρες βοηθήματα, που του έστελναν και από δικά του.

Στήν Αίγινα, όταν ήτον, έσατείσθηκε την Άθηναική οικογένεια των Μπενιζέλων. Τότε «έτσιμπήθηκε», όπως λέμε, από τά χαρίσματα της Άρτέμιδος, της ώραιας και σμηνής άρχοντοπούλας:

— Ούτε νέος είμαι, της λέει μιά μέρα, ούτε εύμορφος, ούτε πλούσιος. Άλλ' έχω άπόφασι να μείνω πιστός εις σε και φιλόστοργος πατήρ τέκνων χρησίμων τη Πατρίδι. Με θέλεις ός συντροφον του βίου;

Τόν ήθελε και πανδρεύθηκαν. Τέσσερα κορίτσια και τέσσερ' άγόρια. Ο δεύτερος γυός του ήτον ο Γιάννης, ο μέχρι τότε άλίγαν έτών Πρόεδρος της Έλλάδος στή Λόνδρα, που στή τελευταίε έφορούσε χρυσοκέντητη φουτανάελλα.

Όταν έγεννήθηκε ο πρώτος γυός του, ο Άναστάσιος, του έστειλε ο Ήγειμών της Βλαχίας Άλέξανδρος Στουρζας δώρα πραγματικώς ήγεμονικά. Κι' εκείνος τά μοίρασε όλα σέ φτωχά παιδιά - μαθητάς. Έπειδή δέ του γρινιάζε κάπως ή γυναίκα του:

— Τά παιδιά μας, της λέει, έχουν γονείς, Άνάγκη έχουν αυτά τά καθόπαιδα, αυτά τά χαντακόμενα, τά έρημα και μαύρα!

Θηριό άνήμερο γινόταν, σάν άκουε βαρβαρόφωνα έπάνωνα Καραχρόνης, Κιοκτακσόγγου. Αυό μαθητάς του με τέτοια έπάνωνα τούς μετεβάπτισε εις Τισαμενό και Βενθόλο.

Και τί δέν έγραψε! Έλληνικά, Γραμματική, «Μενέξεν» του Πλάτωνος, Μαθήματα Χριστιανικής Διδασκαλίας, Κατήχησι, Ίερά Ιστορία, τόν «Τόξαρι» του Λουκιανού, Γενική Ιστορία, Έλληνική Γραμματολογία, Στοιχειώδη Έγκυκλοπαίδεια, Ίερά Μαθήματα, Στοιχειώδη πραγματεία περί χρέων τό άνθρώπου, και άλλα. Λίγα όμως έδημοσίευσε, από μετριοφροσύνη. Πρότυπα δέ όλα ειλικρινούς εργασίας.

Τό Πανεπιστήμιο της Λειψίας, που έσπούδασε, του άπένευμε, κατά πρότασιν των Βέμπερ, Βέστερμαν Βαισμούθ, τιμητικό δίπλωμα, οι δέ Θερίσιος, Ρός, Κρύγερ, Έρμαν, Ρείτς και πολλοί άλλοι Εύρωπαίοι σοφοί τόν έτίμοσαν Ιδιαίτερός για την ειδικότητα του σ' Αρχαιολογικά.

Τό τελευταίο του ανέκδοτο είναι ο τραγικός θάνατός του: Είχε αδυναμία με τη Ριζάρειο Σχολή, που διήυθυνε. Δημιούργημά του, βλέπετε. Πρωί-πρωί με της χειμωνιάτικες παγωνιές, τά ξεροβόρια, της ύγρασιος, έτρεχε, μόνο που κούστανε λιγάκι από ρευματισμούς, μεγαλοσπρηής, αλλά και λιτός και άνεπιτήδευτος, να διδάξη.

Κατά τό 1854 όμως έξερράγη στην Ήπειρο ένα έπαναστατικό κίνημα και οι Ήπειρώτες τον έξέλεξαν Πρόεδρο της Έπαναστατικής Έπιτροπής. Μολονότι πειά είχε γεράσει, δθ έτών, έσκίρτησε ή «περδικούλα» του. Έδέχθηκε την άρχηγια.

Άλλά τό κίνημα εκείνο άπέτυχε. Θερμάς, όρμητικός, εύέξαπτος, αλλά και ευαίσθητος, τό πήρε κατάρκαρα. Έπικράθηκε πολύ από την άποτυχία εκείνη και αυτό έπέδρασε στόν οργανισμό του.

Εις έπίμετρον ενέσκηψε και ή Χολέρα τότε. Μας την κουβάλησαν από την Κριμαία ο ξενίο στόλοι της Κατοχής του Πειραιώς. Θανατικό μιά φορά! Έβδουμήντα, ογδόντα θάνατοι μεσ' στην Αθήνα την ήμέρα! Μέσ' στή μέση του δρόμου έπεφταν οι διαβάτες νεκροί! Ο πληθυσμός έδεκατίζετο! Όπου φύγει - φύγει οι Αθηναίοι! Όλα τά σχολεία διελύθησαν. Όσοι δέν μπορούσαν να φύγουν, κλεισθήκαν στα σπítια τους. Οι δρόμοι έρημώθηκαν και δέν άκουε κανείς παρά θρήνους και όδυμους από τά σπítια και τόν κρότο των κάρων, που πήγαιναν οι μώρτηδες - ειδική κατηγορία νεκροθαπτόν, που έθεωρούντο άπρόσβλητοι και άνοσοι - στο νεκροταφείο στιβαγμένους τούς νεκρούς, να τούς πετάσουν σέ λάκκους με άσβεστη χωρίς παπα και ψάλτη. Πολλούς λέει τότε ή παράδοσις, έθαψαν ζωντανούς.

Μέσα σ' εκείνη την κοσμοχαλασία μονάχα ο Γεννάδιος ένεφανίζετο στο δρόμο, τρέχοντας στή Ριζάρειο του. Κανένα άλλος καθηγητής δέν πατούσε κι' έκινδύνευε να διαλυθθί. Οι μθηταί πανικόβλητοι είχαν σηκώσει έπανάστασι. ΜΗθελαν σάνει και καλά να κλείση ή σχολή.

Στά γόνατα ή γυναίκα του και ή κόρες του, κλαίνοντας, τόν παρακαλούσαν να της λυπηθί, εκείνες τούλάχιστον.

— Αφήστε με να κάνω τό καθήκον μου! τούς έλεγε. Ή συντήρησις της σχολής έξαρτάται από μένα και δέν θέλω να βαρύνη τη συνειδήσι μου ή διάλυσις της. Ο Θεός βοηθός!

Ήτον ένα παγερό πρωί. Νοέμβριος. Άνέβηκε στην έδρα του να διδάξη και ξαφνικά νιώθει τά πρώτα συμπτώματα. Άποχαιρετά τούς μαθητάς του, που κλαίγαν άπαρηγόρητα, τρέχει σπíti του, πέφτει στο κρεβάτι και στις 12 Νοεμβρίου του 1854, κρατώντας κάποιο φιλοσοφικό βιβλίο, πεθαίνει.

Χωρίς καμμιά έκκλησιαστική εύχή, χωρίς πομπή, χωρίς συνοδία και τιμή, τόν πήγαν, όπως όλους τούς άλλους στο κάτω νεκροταφείο και τόν έχωσαν ξεχωριστά σέ μιά γωνιά. Τέσσερες μονάχα μαθηταί του, ο Παπασιώλης, ο Λύτρας, ο Βασιλειάδης και Γ. Εοαγγελίδης, τόν έξέβγαλαν ίσα με τόν τάφο του Μεγαλο Διδάσκαλο του Γένους. Κι' έπειτα τούβαλαν μιά πλάκα μαρμαρένια μ' έναν έπιτόμιο του καθηγητού Φ. Ίωάννου.

Δέν βρέθηκ' ένα κομμάτι μάρμαρο, για να τό κάνουν' έναν άνδριάντα. Μονάχα ο Ίάκωβος Δραγάτης, ο Μέγας Διδάσκαλος των Έλληνικών Γενεών - Θεός σχαρές του - ο σοφός γυμνασιάρχης, ο πολύγραφος λυκειάρχης, ο πολύκλαυστος φίλος και συνεργάτης της «Εικονογραφημένης», τό έκανε σάν μνημόσυνο εύλαβικό πρό ξε έτών στόν «Παρνασσό» και στή Ριζάρειο Σχολή «του» μιά σπουδαία διάλεξι, και από αυτήν, όσα θυμούμαι, έγραφα εδώ.

— ΝΟΙΩΘΩ ΜΕΣΑ ΜΟΥ ΞΕΝΗ ΨΥΧΗ!

Α ΠΑ μίτρα ακόμη και τό τραίνο του Άργους σταμάτησε κάτω από τό Παλιμύδι.

Μέ την άγωνία διάχυτη ο Εισαγγελές στο πρόσωπο τό περίμενε ώρες. Καίμεινε πατέρα! Τώρα άναστήσε τό μοναχοπαίδι του, τό μάρμαρο και τώρα κοτζάμ παλληκάρη έκεί...!

«Ααα να τό! Έλα παιά εύλογημένο... σταμάτα! Δέ συλλογίσαι την άγωνία του πατέρα:

«Ο μηχανικός φρενάρησε και τό τραίνο σταμάτησε. Άλαφιασμένος σκαρφάλωσε ο Εισαγγελές στο μαρ-πι και γάτρεσε στην πρώτη θέσι.

Αγροστά έπιβάτες. Ένας στρατιωτικός νεώσιος, μιά κορία Άναπλιώτισσα κι' ένας έννοος με βαλίτσα, σοβαρός.

«Αστράφην από χαρά για μιά στιγμή τά μάτια του Εισαγγελέως. Αδτός είναι! Δόξα νύχρ ο Θεός!

Χήμη; άπάνω του με άνοικτά τά μπράτσια διάπλατα και τόν άγκάλιασε. Μά τόν πήρ' ένα κλάμα, σάν μαρμ' παιδί!

— Έλάτε... κόμει... καθηγητά! Τού είπε. Είμαι δυστυχισμένος... πατ... Τ' αναγκάλητε τόποσάν τη φωνή. Ο καθηγητής τόν έπαιε στή γαλικά του.

— Σόγα... Μην κάνεις έτσι... Θα φαίνεται σπουδαίο πράγμα... Θα κατασχόχ, έλπίω, ή Έπιτροπή.

Παλιός φίλος ο καθηγητής και ο Εισαγγελές από τά θρανία του σχολείου. Και στο Πανεπιστήμιο άχώριστοι. Μόνο ή καριέρα τούς χώρισε.

Μιλιά στο δρόμο. Ο πατέρας με χαμηλωμένο τό κεφάλι προσπαθούσε να πνίξη τόν πόνο του.

— Έλα κάνε κουράγιο τώρα, τόμπε ο καθηγητής, σάν βρέθηκαν μόνοι στο γραφείο, για να μού πής έλις της λεπτομέρειας. Από τά γραμμάτια σου δέν κατάλαβα και πολλά πράγματα.

Σάν μεθυσμένος ο πατέρας πήγε άπ' τη μιά πόρτα στην άλλη κι' έσθ-θαιώθηκε, ότι ήταν καλά κλεισμένος. Έπειτα τέντωσε τ' αδέτα του για ν' άκουγκρασθί όλόγυρα.

Βουβαμάρα τάρου μεσ' στο σπίτι. Ο πατέρας έκανε ν' άρχισή, μα ο καθηγητής τόν έκοψε:

— Στάσου... θα σ' έρωτώ έγώ... Όθλω πρώτα-πρώτα ν' άκούω τά συμπτώματα κι' έπειτα τό αναμνηστικόν. Τι άκριβώς παρουσιάζει;... Τι κάνει;

— Τώξερσε τό παιδί αυτό γιαντρέ... θυμάσαι... τότε, πούχαμ' έλθει στην Αθήνα για της διπλωματικής του και μιάς έκανες τό τραπέζι στήν Κηφισιά... Άριστα είχε πάρει τότε ο καιμεινούλγης κι' έβλεπα σ' αυτόν τόν έαυτό μου...

Κόπηκε μιά στιγμή κι' έσοκώπισε τά μάτια του. Ο καθηγητής κοουόσε τό κεφάλι του σάν νάβλεπε:

— Σπάνιο παιδί! Χαριτωμένο! Εύφροστατό!... Εδγμενικό!

— Ααα! ο πατέρας. Ψυχή άγγέλου!... Αί... δέν είναι παιά κείνο τό παιδί, πούξερσε γιαντρέ. Δέν είναι τό παιδί, πούκρυβε άπ' τό τραπέζι τό γινόμιά του, για να τό δώση σέ κανένα φτωγόπαδο... Δέν είναι τό παιδί μου γιαντρέ!... Δέν αναγνωρίζω την άγγελική ψυχή του... Έκδηλώνει μιά... πώς να τό πώ... μιά κακοουρία...!

— Κακοουρία! ο γιαντρές. Σαφνικά... Νιάαρ! Μέσ' στή σιγαλιά εκείνη άντιλάλησε από τό βρόθος του διαδρόμο ένα σπαρακτικό ούρλιασμα γάτας γεμάτο πόνο.

Ο καθηγητής άνατέριχασε κι' ο πατέρας άλαφιασμένος χόθηκε προς τό διαδρόμο.

Έβρεξε κι' ο καθηγητής ξεπίσω του. Στην κοκίνα ο Πέτρος - ο γυός του Εισαγγελέως - βαστώντας σιχατή στή μαζγάλη του από κάτω μιά γάτα δεμένη χειροπόδαρα, προσπαθούσε μ' έναν μπαλιό του κρέατος, να της κόψη την ούρα πάνω στο μάρμαρο του νεροχόστη.

Η γάτα είχε ξεματώσει και ούρλιαζε σπαρακτικά.

— Πέτρο, παιδί μου! Έκανε με τρεμοκλαστή φωνή ο δυστυχισμένος ο πατέρας. Τι σούφταζε τό κακόμοιρο τό ζωο:

— Έπερατώσε, άπήνητσε με κουνιά, με την ούρα όρθια κι' αυτό με πετράζει!

— Μά καλά έσύ τόν άγαπούσε τόν Μπίλλο σου... Ήτον δικός σου.

— Ναί, αλλά να μη σκμίνω την ούρα του! Αδτό μου κάνει κακό!

— Γιατί σου κάνει κακό; ρώτησε ο καθηγητής. Δέν τόν άγαπάς παιά:

— Ποτέ δέν τόν είχα άγαπήσει!

Ο πατέρας τού πήρε με τρόπο από τό χέρι τη γάτα και πιάνοντάς τόν από τό μπράσο τόν πήγαν στην κλάμαρα του.

— Διάβασε στήν καρδιά ή ώρα σου' έκανε ο πατέρας του.

Έκάθισε στην καρέκλα του γραφείου του ψύχραμος κι' άπλώνοντας τό χέρι του στή βιβλιοθήκη πήρε κάτι φυλλάδια. Ο πατέρας βγήκε για να

πάγ να βγάλη στην αλλη, τό γάτο, μα ο γιαντρές προσέθεσε να διαλύση τόν τίτλο των φυλλαδίων, που είχε τραβήξει ο Πέτρος από τη βιβλιοθήκη του:

«Ο τίς και τά κατορθώματα του ληστάρου Γαγκούλα, Ο καθηγητής πήγε στο γραφείο, διακρίνοντας τό χέλι του. Σέ λίγο έφθασε και ο πατέρας κι' άφησε να ξεπατάχί ο πόνος του, που μπροστά στο γυός του τόν έπαιε τόση ώρα.

Κατακίτρινος έτρεψε και τά γόνατά του λόγζαν. Λίγα άνόμνη και σωριαζόταν κατάρκαρα. Ο γιαντρές είχε κατσουφάσει. Εκείνο τό ληστρικό άνάγνωσμα τόν είχε θροβήξει.

— Για πέε μου τώρα, έκανε με κάποιο γαϊδεοτικό τόνο, από πότε παρυσιάσθηκε αυτή ή μεταβολή;

— Μά θάνατι τώρα χρόνος περίπου. Έκανε τη θηρσία του... Ήτον θυμούμαι, φουρά πάνω στο Παλιμύδι... Ένα βράδι κοίτην μου έρχεται από τό Τπουργείο ένα έμπιστευτικό τηλεγράφημα... Έπαιε την άλλη μέρα να έκτελεσθί ένα φοβερός και τρομερός κακούργος... ο Χατζάρης. Πρωί-πρωί άνέβηκα... Ηλθε και με φίλησε τρυφερότατα... Μά καθώς ήμουν βότερα, τρέχοντας να πάρη τόν όπλιόμ' του, για να παρακαθί με τη φωνά... πείρες τό εύλογημένο, κοκίαι στο κεφάλι και μένει άναίσθητος. Τόν βάλαμε στο γραφείο του φρουράργου μέσα... Έστειλα για γιαντρές κάτω κι' όσο που νάρθον έκείνο, έκανα εγώ τό καθήκον μου. Έκείνο... έκείνο γιαντρέ... τό πίσω είναι ή αίτια...! Καμμιά διάσεισις τού έγκεφάλου, φαίνεται... έξρω γυί!

— Πώς τό συμπεραίνεις αυτό; ο γιαντρές.

— Μόλις συνήθε... σέ καμμιά δού ώρες... ήτον άλλος άνθρωπος. Έκείνο τό γεμάτο γόνα και άταθότητα βλέμμα του ήτον βλοσυρό... Έδερσε τό μικρά παιδά στο δρόμο, έβασάνισε ζωο...

— Θάνατι! ο γιαντρές. Τώρα έχω άνειληφθί τι έγινε. Έχουμε τη σπανία περίπτωσι της μεταγγίσεως. Είναι κλαστική ή μορφή. Κατά τη διάρκεια της άναίσθησις του έγαλαρώθηκαν οι δερμοί της ψυχής του με τό δικόν σώμα και ένεσκαρώθη σ' αυτό ή ψυχή τό κακούργου, που έξετελείσσε την ίδια ώρα.

Τονάχτης σύγκορμος ο δυστυχισμένος ο πατέρας από μιά ανατριχίλα.

— Μην θροβήθης ο γιαντρές. Έρω τι πρέπει να κάνω κι' έλπίζω... ή μάλλον είμαι βέβαιος, ότι γρήγορα... τό βράδι... θα ξαναέρει τό παιδί σου με την άγγελική του ψυχή.

Ο πατέρας σωριάστηκε σ' ένα φωτέγ. Δέν βαστούσε πειά.

Τό ίδιο έκείνο βράδι μεσ' στο σολόν ο καθηγητής κατώθηκε με δυσκολία έννοσται, να ύπνωσισή τόν Πέτρο.

— Κοιμήσου βαθιά! τόν διέταξε, μόλις έθεβαιώθηκε από τά πρόσ τά επάνω γυρισμένα άσπαρία των ματιών του, ότι είχε περιπέσι: σέ ληθαργική κατάρκασα. Κοιμήσου βαθιά! Δέν άκούσε τίποτα άλλο παρά τη φωνή μου! Άκούς;

— Ναι, αλλά να μη σκμίνω την ούρα του! Αδτό μου κάνει κακό!

— Γιατί σου κάνει κακό; ρώτησε ο καθηγητής. Δέν τόν άγαπάς παιά:

— Ποτέ δέν τόν είχα άγαπήσει!

Ο πατέρας τού πήρε με τρόπο από τό χέρι τη γάτα και πιάνοντάς τόν από τό μπράσο τόν πήγαν στην κλάμαρα του.

— Διάβασε στήν καρδιά ή ώρα σου' έκανε ο πατέρας του.

Έκάθισε στην καρέκλα του γραφείου του ψύχραμος κι' άπλώνοντας τό χέρι του στή βιβλιοθήκη πήρε κάτι φυλλάδια. Ο πατέρας βγήκε για να

πάγ να βγάλη στην αλλη, τό γάτο, μα ο γιαντρές προσέθεσε να διαλύση τόν τίτλο των φυλλαδίων, που είχε τραβήξει ο Πέτρος από τη βιβλιοθήκη του:

«Ο τίς και τά κατορθώματα του ληστάρου Γαγκούλα, Ο καθηγητής πήγε στο γραφείο, διακρίνοντας τό χέλι του. Σέ λίγο έφθασε και ο πατέρας κι' άφησε να ξεπατάχί ο πόνος του, που μπροστά στο γυός του τόν έπαιε τόση ώρα.

Κατακίτρινος έτρεψε και τά γόνατά του λόγζαν. Λίγα άνόμνη και σωριαζόταν κατάρκαρα. Ο γιαντρές είχε κατσουφάσει. Εκείνο τό ληστρικό άνάγνωσμα τόν είχε θροβήξει.

— Για πέε μου τώρα, έκανε με κάποιο γαϊδεοτικό τόνο, από πότε παρυσιάσθηκε αυτή ή μεταβολή;

— Μά θάνατι τώρα χρόνος περίπου. Έκανε τη θηρσία του... Ήτον θυμούμαι, φουρά πάνω στο Παλιμύδι... Ένα βράδι κοίτην μου έρχεται από τό Τπουργείο ένα έμπιστευτικό τηλεγράφημα... Έπαιε την άλλη μέρα να έκτελεσθί ένα φοβερός και τρομερός κακούργος... ο Χατζάρης. Πρωί-πρωί άνέβηκα... Ηλθε και με φίλησε τρυφερότατα... Μά καθώς ήμουν βότερα, τρέχοντας να πάρη τόν όπλιόμ' του, για να παρακαθί με τη φωνά... πείρες τό εύλογημένο, κοκίαι στο κεφάλι και μένει άναίσθητος. Τόν βάλαμε στο γραφείο του φρουράργου μέσα... Έστειλα για γιαντρές κάτω κι' όσο που νάρθον έκείνο, έκανα εγώ τό καθήκον μου. Έκείνο... έκείνο γιαντρέ... τό πίσω είναι ή αίτια...! Καμμιά διάσεισις τού έγκεφάλου, φαίνεται... έξρω γυί!

— Πώς τό συμπεραίνεις αυτό; ο γιαντρές.

— Μόλις συνήθε... σέ καμμιά δού ώρες... ήτον άλλος άνθρωπος. Έκείνο τό γεμάτο γόνα και άταθότητα βλέμμα του ήτον βλοσυρό... Έδερσε τό μικρά παιδά στο δρόμο, έβασάνισε ζωο...

— Θάνατι! ο γιαντρές. Τώρα έχω άνειληφθί τι έγινε. Έχουμε τη σπανία περίπτωσι της μεταγγίσεως. Είναι κλαστική ή μορφή. Κατά τη διάρκεια της άναίσθησις του έγαλαρώθηκαν οι δερμοί της ψυχής του με τό δικόν σώμα και ένεσκαρώθη σ' αυτό ή ψυχή τό κακούργου, που έξετελείσσε την ίδια ώρα.

Τονάχτης σύγκορμος ο δυστυχισμένος ο πατέρας από μιά ανατριχίλα.

— Μην θροβήθης ο γιαντρές. Έρω τι πρέπει να κάνω κι' έλπίζω... ή μάλλον είμαι βέβαιος, ότι γρήγορα... τό βράδι... θα ξαναέρει τό παιδί σου με την άγγελική του ψυχή.

Ο πατέρας σωριάστηκε σ' ένα φωτέγ. Δέν βαστούσε πειά.

Τό ίδιο έκείνο βράδι μεσ' στο σολόν ο καθηγητής κατώθηκε με δυσκολία έννοσται, να ύπνωσισή τόν Πέτρο.

— Κοιμήσου βαθιά! τόν διέταξε, μόλις έθεβαιώθηκε από τά πρόσ τά επάνω γυρισμένα άσπαρία των ματιών του, ότι είχε περιπέσι: σέ ληθαργική κατάρκασα. Κοιμήσου βαθιά! Δέν άκούσε τίποτα άλλο παρά τη φωνή μου! Άκούς;

— Ναι, αλλά να μη σκμίνω την ούρα του! Αδτό μου κάνει κακό!

— Γιατί σου κάνει κακό; ρώτησε ο καθηγητής. Δέν τόν άγαπάς παιά:

— Ποτέ δέν τόν είχα άγαπήσει!

Η ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ

Στὴν πρώτη σελίδα τοῦ ἀνά χειρας τεύχους δημοσιεύομεν εἰκόνα τῆς Μονῆς τῆς Καισαριανῆς. Γραφικώτατο μοναστήρι κρυμμένο σ' ἓνα κοίλωμα τοῦ Ὑμηττοῦ, μ' ἓνα θαυμάσιο νερό, ποῦ φημίζεται ἀπὸ τὰ παλαιὰ χρόνια, ὅπως εἶναι ὄλο τὸ μοναστήρι ξακουσμένο γιὰ τὴν ὠμορφιά του.

ΤΑΠΑΛΕΣ ΙΖΑΓΚ. — Ἡ περίφημος Ἰαπωνέζα κριμα.

μιά ἐκκλησίαισα τῶν νεωτέρων χρόνων, τῶν Ταξιαρχῶν, κάπου κεῖ δὲ βλέπει κανεὶς τὰ ἔρειπια τοῦ παλαιότερου ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τῶν Βυζαντινῶν χρόνων.

Νοτίως τοῦ μοναστηρίου ὑπάρχει τὸ παρεκκλήσιο τῆς μονῆς τῆς Ἀναλήψεως μὲ ἁγίασμα, ποῦ ἀναβλύζει ἀπὸ μιὰ ρωγμὴ βράχου.

Ἡ Καισαριανή, ὅπως φανερώνει τοῦλάχιστον τὸ ὄνομά της, φαίνεται νὰ ἐκτίσθῃ ἀπὸ κάποιον βασιλεῖα τοῦ Βυζαντίου, Καίσαρα, ὅπως

ΙΩΑΝ. ΦΑΡΛΟΥΑΗΣ. — Ὁ περίφημος Ἕλλην βαρύτενος.

Τὸ μοναστήρι αὐτὸ ἐκτίσθῃ στὴ θέσι κάποιου ἀρχαίου ναοῦ. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται ἀπὸ ἀρχαία μάρμαρα μ' ἐπιγραφὴ, ποῦ εἶναι σκορπισμένα ὀλόγουρα του.

Τὸ νερὸ τῆς Καισαριανῆς, ποῦ ἀνεβλύζει ἀπὸ δυὸ τρεῖς πηγές, ἴσον ξακουστὸ καὶ στὴν ἀρχαιότητα. Τὸ ἀναφέρουν καὶ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, καὶ ἰδίᾳ ὁ Ὄβιδιος, ὁ ὁποῖος περιγράφει τὴ βλάστησι καὶ τὴν ὠμορφιά τοῦ τοπίου.

Ἡ θέσις αὐτὴ διεφημίσθη ἀπὸ τὸ νερὸ κυρίως τῆς πηγῆς «Κυλλοῦ πῆρα», ἔτρεχαν νὰ πιοῦν ἢ στεῖρες, γιὰ νὰ μείνουν ἔγκυες. Ἀνεβλύζει ἀπὸ ρωγμὲς μαρμαρυγιακοῦ σχιστολίθου.

Ἐκεῖ λοιπὸν ὑπῆρχε καὶ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης. Ἡ πηγὴ «Κυλλοῦ πῆρα» ὑπάρχει καὶ σήμερα μὲ τῆς αὐτῆς ἰδιότητες γιὰ τῆς στεῖρες, γνωστὴ ὡς Γαλοπούλα ἢ Καλλοπούλα, φαίνεται δὲ ὅτι αὐτὸ τὸ ὄνομα εἶναι παραφθορὰ τῆς ἀρχαίας ὀνομασίας της.

Μερικὰ χριστιανικὰ ἀνάγλυφα ἐντοιχισμένα στὸ μοναστήρι μαρτυροῦν, ὅτι ἡ πρώτη ἐκκλησίαι ἐκτίσθῃ ἐκεῖ περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' ἢ τῆς τῆς ἀρχῆς τοῦ Ε' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος.

Ἀργότερα ἐκτίσθῃ ἐκεῖ ἡ σημερινὴ Βυζαντινὴ ἐκκλησίαι κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα, μὲ τροῦλλον, μὲ ὑπέροχη τοιχοποιία ἀπὸ πωρὶ μὲ πλίνθους. Εἰς τὸ ἔσωτερικὸ τῆς σώζονται πολλῆς τοιχογραφίαι τοῦ 15' αἰῶνος, εἰς τὸ κοίλωμα δὲ τοῦ τροῦλλου ὁ Παντοκράτωρ, ἡ Θεοτόκος, ὁ Πρόδρομος καὶ ἄγγελοι, ἐνῶ στὸ τύμπανό του, μετὰ τῶν παραθύρων, διάφοροι προφῆται καὶ οἱ τέσσαρες εὐαγγελισταί.

Κατὰ τὸν 12 αἰῶνα στὴ δυτικὴ πλευρὰ τῆς ἐκκλησίας ἐκτίσθῃκε νάρθηξ μὲ χαμηλὸ τροῦλλο μὲ τοιχογραφίαι — τὸ 1682 — τοῦ ζωγράφου Ἰων. Ὑπάτου, τοῦ Πελοποννησίου, ποῦ εἰκονίζουσι σκηνές ἀπὸ τὴν ζωὴ τῆς Παναγίας καὶ παραβολές τοῦ Εὐαγγελίου, προσφῆτες κλ.

Βυζαντινὸ εἶναι καὶ ἓνα μικρὸ κτίσμα στὴ νοτιὰ πλευρὰ του, ποῦ κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ ἐξηγήσῃ γιὰτὶ ἐχρησίμευε. Μερικοὶ τὸ θεωροῦν παρεκκλήσιο καὶ ἄλλοι λουτρό.

Ἐχει τὸ μοναστήρι καὶ ἄλλα διαμερίσματα τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας καὶ μιὰ κουζίνα τοῦ 16^{ου} — 17^{ου} αἰῶνος.

Σ' ἓνα λοφίσκο παρῆκει βρίσκεται

τοὺς ἔλεγαν τοὺς μονάρχαι τους οἱ Βυζαντινοί, ἤμας δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς παντοδυναμίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντοκρατορίας, καθὼς καὶ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς Τουρκοκρατίας.

Ἀργότερα ὅμως οἱ Τούρκοι τὴν ἀπεστέρησαν ἀπὸ τὰ προνόμια, ποῦ τῆς εἶχαν προηγουμένως δώσει καὶ ἄρχισε σιγά-σιγά νὰ παρακμάζῃ.

Σήμερα εἶναι σὰν ἐκκλησίαι ἐρημικὸ καί... «δὲν ἔχει ψάλτη οὐδὲ παπᾶ» καὶ τὸ «σήμαντρό της δὲ κτυπᾶ».

ΠΑΙΕΙ Ο ΜΠΟΕΜ

Τὴν 23 λήγοντος ἀπεβίωσε ὁ ἀρχαῖος συνάδελφος Μήτσος Χατζόπουλος. Σαρανταπέντε ὀλόκληρα χρόνια ἔγραφε σ' ἐφημερίδες, περιοδικὰ, ἡμερολόγια, ἐπετηρίδες, χρονογραφίματα, μελέτες, περιγραφές, ἐντυπώσεις ἀπὸ περιοδικῆς του μὲ τὰ ψευδώνυμα «Μποέμ», «Ὁρειβάτης», «Πεζοπόρος», ἐξέδωκε δὲ καὶ ἐπὶ μιᾶν περίοδον τὸ φιλολογικὸν περιοδικὸν «Διώνυσος» Ἡ Δημοσιογραφία, ἡ Φιλολογία, τὰ Γράμματα στεροῦνται ἀληθῶς ἐκλεκτῆς πέννας «Ἡ Εἰκονογραφημένη» συμμερίζεται ὀλοφύχως τὴν ὀδύνη καὶ συντριβὴ τῶν θυγατέρων του.

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ Ο ΤΣΑΜΟΠΟΥΛΑΣ

Καὶ ἄλλον συνάδελφον ἀφῆρπασε ὁ Θάνατος. Τὸν Ἀνδρέαν Τσαμόπουλον. Εἶχε καὶ αὐτὸς δράσιν πολυσχιδῆ νεαρώτερος. Ὡς ρεπόρτερ κατ' ἀρχάς τοῦ «Ἐμπρός», εἰσαγαγὼν καὶ τὸ φωτορεπορτάζ, εἶχε προσφέρει μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸν Ἀθηναϊκὸν Τύπον. Ἀλλὰ προσεβλήθη ἀπὸ φυματίωσιν ἐν τῇ ἐνασχῆσει τοῦ ἐπαγγέλματός του καὶ εἰσῆλθε εἰς τὸ Σανατόριον τῆς Πάρνηθος, ὁπότεν, ὑποκύνφαις εἰς τὸ μοιραῖον, ἐξῆλθε νεκρός.

ΚΙ' Ο ΘΑΝΑΣΗΣ Ο ΔΟΥΖΑΣ

Μᾶς τὸν πῆρε καὶ αὐτόν, τὸν σεμνὸν καὶ ἀκαταπόνητον ἀρχισυντάκτην τῆς «Ἐστίας» ὁ Χάρος. Τρίτον νεκρὸν θρηνεῖ ἡ Δημοσιογραφικὴ οἰκογένεια ἐκλεκτὸν καὶ αὐτόν καὶ συμπαθέστατον, ὄχι μόνον στοὺς κύκλους μας, ἀλλὰ καὶ σ' ὅσους εἶχαν περάσει ἀπὸ τὸ τραπέζι του.

ΕΛΕΝΑ ΣΑΝΤΟΒΑ. — Ἡ Ρωσσις μέγχο-Σοφράνο τῆς Ὁπερὰ καὶ τοῦ θεάτρου τοῦ «Σκάλα».